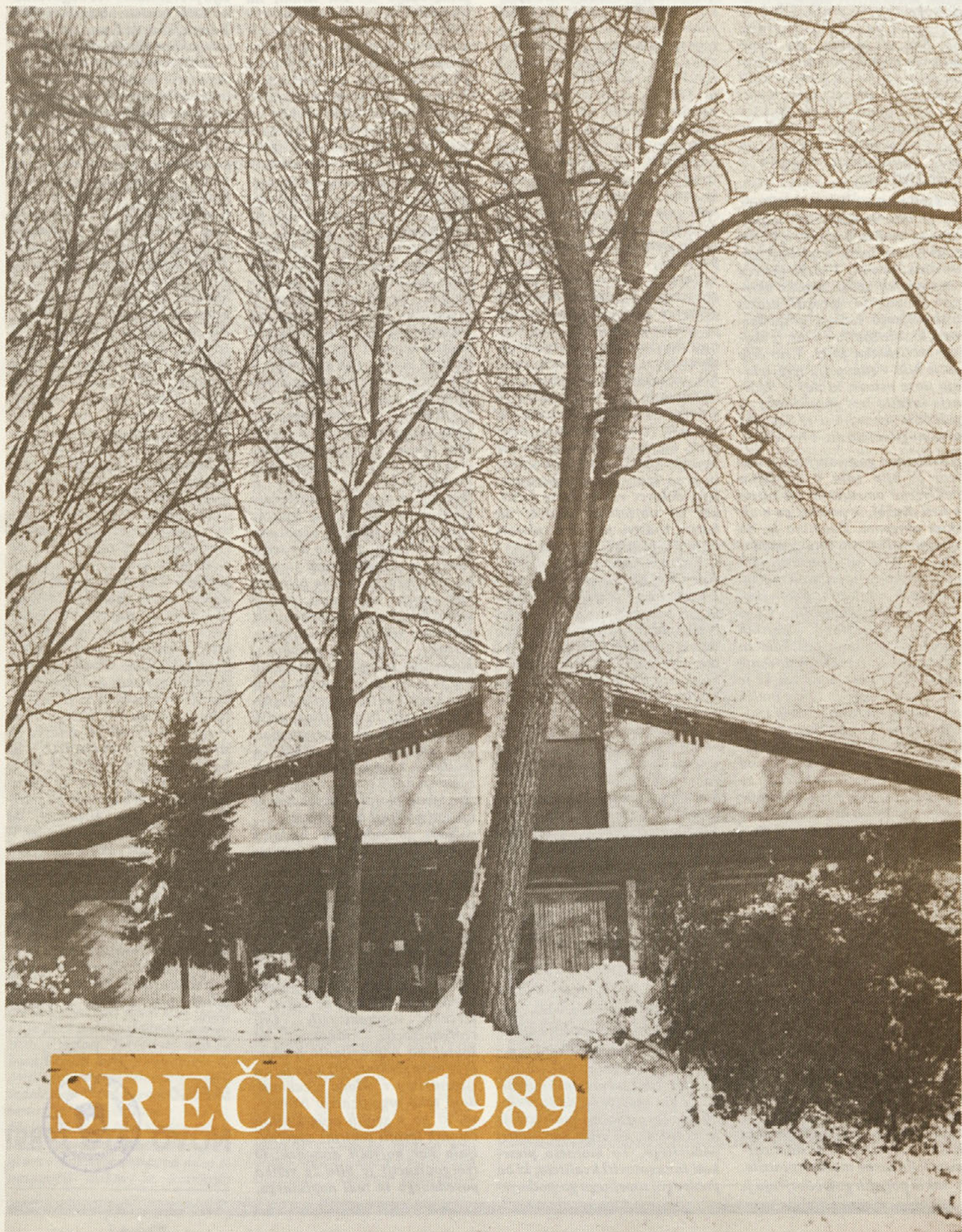

novoles

glasilo delovne organizacije

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Gorazd Kosmina, Majda Medved, Stanka Snidaršič, Tatjana Šoško, Jože Novinec, Vid Fajdiga. Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n. sol. o. Novo mesto – Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3100 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo št. 421/72 z dne 31. januarja 1978 oproščeno temeljnega prometnega davka. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Novo mesto.

SREČNO 1989

Predsednik KPO Vili Pavlič

Ob novem letu

Letošnje leto sodi prav gotovo med zgodovinske. V svetu se je začel globok mirovni proces in demokratizacija družb. Kdo bi še lani verjel, da bo utihnilo orožje ob Šat el Arabu, da bodo mirovne pobude obrodile sadove na jugu Afrike, da bosta veselili nadaljevali proces razoroževanja itd. Venadr je le res, da letos zaključujemo leto z zvrhano mero pozitivnih premikov in da bolj optimistično stopamo v novo 1989 leto.

Tudi za našo deželo velja reči, da je bilo letošnje leto napolnjeno z obilico dogodkov, ki jim prav gotovo lahko pripišemo zgodovinski pomen. V maju mesecu smo sprejeli znane majske ukrepe, ki naj bi sprožili proces ozdravljanja našega gospodarstva, ki se je znašlo v hudi, že skoraj brezizhodni krizi. Celotno leto pa je bilo v znamenju sprejemanja nove ustave, ki naj bi vzorneje uredila naš gospodarski in politični sistem. Vsi ti dogodki niso mogli mimo nas v Novolesu.

Novolesovo gospodarjenje v tem letu je bilo zato v marsičem podvrženo omejenim gibanjem v širši družbi, še posebej pa majskega ukrepa. Značilno je, da smo morali v tem letu gospodariti v izrazito spremenljivih pogojih, kar se je poznalo tudi na finančnih rezultatih, s katerimi nismo najbolj zadovoljni. Če se najprej dotaknemo majskega ukrepa, moramo reči, da so nam gospodarjenje in poslovanje otežili. Obrestna politika, ki je stopila v veljavo od junija meseca naprej je dobesedno izničila naša organizacijska in druga prizadevanja, ki smo jih izvedli na programih in na področju trženja. Obresti so namreč tudi 2 do 3 krat presegle tečajna gibanja in inflacijo, kar nam je zlasti v zadnjem tromeščju hudo obremenilo tekoči dodatek. Tudi upadanje prodaje na domačem trgu se je letos nadaljevalo. Le-tega nismo zaradi vrste objektivnih razlogov uspeli nadomestiti z izvozom. Močna finančna izčrpanost Novolesa iz preteklih let je vplivala na to, da smo se letos srečevali tudi s pomanjkanjem tekočih plačilnih sredstev. Vendar smo skušali našo zadolženost le obvladovati, da se nam ne bi v strukturi dohodka povečevala, kar nam je do septembra v dobršni meri tudi uspelo. Zaradi nedosežene proizvodnje in prodaje ter prepočasnega zapiranja izvoza z uvozom so se nam razmere v finančah močno zaostriale. V takih pogojih gospodarjenja je

bilo angažiranje naših delavcev prav gotovo dobrodošlo. Pohvaliti moram vse tiste, ki ste opravili lepo število nadur, da bi bili plani čimbolj doseženi. Optimizem vsebujejo tudi pozitivni premiki na področju saniranja izgub na tozidih: TDP, TSP, TPP in TPE, le-te so se zmanjšale, vendar premalo in je njihova eksistenca še vedno ogrožena. V letošnjem letu smo se močno angažirali na pripravah in izvedbi reorganizacije Novolesa in tako stopamo v novo leto v novi organizacijski formi, ki je že delno usklajena z zahtevami novih predpisov o samoupravnih podjetjih, ki bodo stopili v veljavo v novem letu. Izvedeni referendum je pokazal, da večina delavcev podpira prizadevanja po spremembah in čuti odgovornost do svoje DO. Izidi referenduma so se gibali namreč v visokih odstotkih. V pretežno vseh sredinah je opazno razumevanje delavcev do težav, s katerimi se spopada Novoles, vendar razumem, da tem delavcem zaupanje v vodstvo DO počasi upada, kajti, če se težave nenehno nadaljujejo, delavec več ne more ločiti, kaj so objektivne težave, na katere vodstvo ne more vplivati in za kaj je krivo vodstvo.

Kaj nas čaka v novem letu? Kar takoj naj povem, da težav, s katerimi smo se srečevali v letošnjem letu, čez noč ne bo konec. Naša pot v novem letu bo še naprej posuta s težavami. Na to moramo sedaj, ko stopamo v novo leto, računati. Nekaj je pa vendarle novega, kar vzbuja upravičen optimizem. Z novim letom prehajamo v naši družbi na dolgo pričakovano tržno gospodarstvo. Vsa naša prizadevanja v novem letu bodo težila za tem, da se bomo kar najbolje prilagodili tržnemu gospodarjenju. V pogojih tržnega gospodarjenja uspe le tisti, ki zagotovi tržno sprejemljiv program in ustrežno kvaliteto. Če tega ni, podjetje propade. To dejstvo moramo imeti pred očmi. Zato bomo v Novolesu prihodnje leto izrazito delali na področju:

povečanja kvalitete, poslovnosti, na povečanju obsega proizvodnje na zaposlenega, na izvozu in ne nazadnje na izkoriščanju znanja in razvoja.

Na področju kvalitete smo do sedaj žal premalo naredili. Če kar moreče je, da se reklamacije tako znotraj proizvodnje in zlasti še na trgu kar naprej ponavljajo. To moramo presekat in zagotoviti kvaliteto, ki bo predpogoj uspešnega gospodarje-

nja. V ta namen bodo naše službe morale bolj radikalno nadzirati proizvodnjo na eni strani, na drugi strani pa je treba zagotoviti delavcu, ki kvalitetno dela, stimulatívno nagrado v njegovem osebnem dohodku. Tudi naša poslovnost kljub prizadevanjem še ni dovolj dozorela za tržno gospodarjenje. Roki dobav so često predolgi, premalo smo zavzeti, da bi hitreje iskali dobre kupce. Tu se bomo morali kar sedaj hitro prilagoditi novim razmeram. V novem letu predvidevamo povečanje proizvodnje na zaposlenega. To pomeni, da zaposlenosti ne bomo zmanjševali, odpravljali pa bomo predvsem nadurno delo, ki je prav gotovo ena od večjih težav, ki bremenijo delavca, hkrati pa zagotavljali večjo storilnost med rednim delom. Izvoz bo še nadalje naša dolgoročna usmeritev. V l. 1989 načrtujemo, da se bomo približali višini izvoza 30 mio US dolarjev. K že utečenim izvoznim programom bomo v novem letu dodali še nove programe, predvsem velja to za povečanje izvoza kopalniške opreme iz Metlike in uvajanje polfinalnih programov: WC deske, lepljene plošče in plastificirani obodi predalov. Menim, da smo do sedaj znanju in razvoju dajali vse premajhno težo in zato so bili tudi naši uspehi skromnejši, kot bi lahko bili. Letošnji uspehi naših, predvsem mladih strokovnjakov, pričajo o tem, da strokovne potenciale imamo, le omogočiti jim je treba, da se izrazijo. Letos smo imeli kar lepo število koristnih inovacij in izboljšav, prišli smo pa tudi do novih programov, naj omenim samo OMEGA jedilnico, ki so sad znanja in sposobnosti naših strokovnjakov. Te sile bomo morali v prihodnje še bolj stimulirati in podpirati.

Naša prizadevanja bodo v novem letu tekla prav gotovo tudi v smeri prilagajanja pogojem gospodarske reforme, izpeljave reorganizacije in utrjevanja novih organizacijskih povezav, kot tudi v smeri prizadevanj, da zagotovimo v Novolesu večji dohodek in finančno konsolidacijo. Proces prilagajanja gospodarski reformi smo že začeli z izvedbo reorganizacije. Cilj reorganizacije nikakor ni šablonsko odpravljanje tozdov, brez nove vsebine, cilj nam je, da zagotovimo v skladu z zakonodajo tako organizacijo Novolesa, ki bo v svojih programskih celotah (profit centrih) zagotavljala kar največji dohodek. O reorganizaciji je bilo že veliko povedanega in tudi napisanega,

zato ne bi o tem govoril, poudarim pa naj, da z novo organizacijo prevzemamo več odgovornosti sami in sicer na vseh nivojih. Zato, upam, da bomo s skupnimi močmi kos marsikateri težavi.

Doseganje večjega dohodka in finančne stabilizacije ne bo lahko uresničiti. Kot sem že omenil, bodo pogoji poslovanja tudi v novem letu zelo zapleteni in težko obvladljivi. Mi si bomo prizadevali predvsem, da zagotovimo v novem letu večji obseg proizvodnje z obstoječim številom zaposlenih in boljšo strukturo proizvodnih programov glede na njihovo dohodkovnost. Ti dve zahtevi sta garant uspeha. Prav gotovo pa bomo morali še nadalje dosegati prihranke na normativnih porabe na materialih, surovinah in delovnem času, ter zagotavljati hitro obračanje sredstev z zniževanjem zalog in terjatev. Tudi na področju prodaje bomo morali dosegati boljše ugodnosti pri prodaji naših izdelkov. Vsa naša prizadevanja bodo težila za tem, da v nobenem primeru ne bo ogrožen delavčev osebni dohodek in s tem njegova eksistenca.

Moje napovedi za novo leto so za marsikatero najbrž precej črnogledne. Tudi jaz bi bil vesel, če bi lahko navedel kaj bolj prijetnega. Zavedam pa se, da z novim letom stopamo v novo obdobje naše gospodarske politike, ki hočeš nočeš mora zagotoviti stabilnejše gospodarstvo. Menim torej, da se bodo razmere v prihodnje tudi za Novoles v marsičem izboljšale. Hkrati pa opozarjam, da brez našega truda — na vseh nivojih od delavca za strojem pa do vodstva DO — ne bo rezultatov. Glede na to, da je večina naših delavcev že dokazala resnost in odgovornost v kriznem času, sem prepričan, da bomo uspeli tudi v prihodnosti. V novem letu nas čaka vrsta težkih nalog, zato bodimo vztrajni in složni še naprej.

Ob koncu leta izrekam iskreno zahvalo vsem, ki ste s požrtvovalnim delom pripomogli, da Novoles vendarle premaguje težave in uspeva naprej. Vsem delavcem in vašim družinam ob Novem letu želim obilo zdravja in osebne sreče.

SREČNO

NOVO LETO 1989!

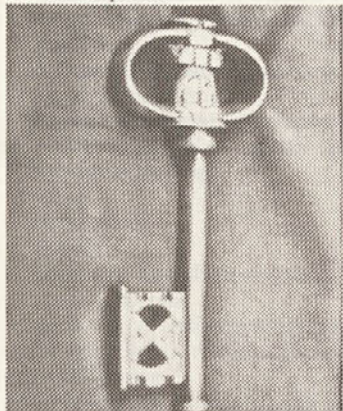

8990/1765

Novi jedilniški program OMEGA si uspešno utira pot na tržišče

V letošnjem letu smo dobili povsem novo in izvirno jedilniško garnituro, ki smo jo poimenovali OMEGA. Ta garnitura je plod kreativnosti naših mladih ustvarjalcev v Razvojnem centru in zasluži vse priznanje. Garnitura OMEGA si je že prislužila laskava priznanja na vseh mestih, koder je bila predstavljena javnosti. Tudi tržne analize (objavili smo jih v prejšnji številki našega glasila) ji nakazujejo lepo prihodnost. Najvišje priznanje vsekakor pomeni podelitev srebrnega ključa in plakete na novembrskem Beograjskem sejmu pohištva. Največ zaslug za kreacijo jedilnice OMEGA ima tov. Lidija Tomeljčak, zato smo jo naprosili, da opiše pot nastajanja jedilnice.

Lidija Tomeljčak je prišla k nam februarja letos iz Zagreba. Po izobrazbi je dipl. ing. arh. in dela kot oblikovalec v RC. Takoj ob prihodu v Novoles je čakala obilica dela, saj v Novolesu močno primanjkuje tovrstnih strokovnjakov. Priznati je treba, da se je Lidija lotila dela z mladostno zagnanostjo in v razmeroma kratkem času je uspela ustvariti novo jedilnico. Kako je ustvarjala skupaj s sodelavci OMEGO, naj kar sama pove.

»V Novoles sem prišla februarja letos. To je bilo že dokaj pozno za delo na jedilniškem programu. Spričo stiske s časom smo delali takorekoč čez noč, hiteti smo morali, če smo hoteli še letos priti do novega programa. Do marca meseca sem pripravila osnovne idejne rešitve in skice. Idejni predlog je bil na strokovnem svetu sprejet in tako smo že v tem mesecu začeli v vzorčni delavnici izdelovati prve probe in detajle nove jedilnice. Hkrati smo pripravljali načrte in konstrukcijske rešitve za izdelavo vzorcev. V mesecu maju smo na mojo iniciativo osnovali team treh ljudi, ki je imel nalogo dodelati garnituro v celoti. Zavedali smo se namreč, da brez prospektov in ostalega propagandnega gradiva izdelek ne more uspeti. Team so sestavljali: Gordana Vinski, Melita Rak in jaz. Vodja celotnega projekta »Jedilniški program« Adamlje Janez pa nam je omogočil dobro in korektno

sodelovanje z marketinško službo, ki je našemu izdelku prizadevno utirala pot na tržišče. Konec septembra so bili narejeni prvi vzorci in tako smo lahko začeli s promotivnimi aktivnostmi. OMEGO smo predstavili javnosti v Gospodinjstvem centru DOMUS v Ljubljani in v trgovinski hiši AMBIENTA v Zagrebu. Tržne analize, ki jih je ob tej priložnosti opravila marketinška služba, so bile na moč ugodne. To pa je temeljni pogoj, da gre kak izdelek v serijsko proizvodnjo. Potrditev opravljenih analiz pa pomeni uspeh na Beograjskem sejmu pohištva v novembru, kjer je OMEGA sprejela eminentno priznanje srebrni ključ. OMEGA je bila vseh tudi japonskemu zastopniku, ki jo je plasiral tudi na sejem v Tokiu. Pričakujemo, da se bo jedilnica tudi tam dobro odrezala. Med tem smo nekatere detajle še korigirali in OMEGO pripravili za predstavitev na sejmu v Kölnu, ki bo januarja 1989. leta. Sedaj pripravljamo še vzorce za testiranje na inštitutu ZRMK v Ljubljani, ki mora dati zadnjo oceno o konstrukcijskih sposobnostih jedilnice. Pričakujemo, da bodo testi pozitivni. V februarju 89. leta je planirana proizvodnja t.i. O-te serije v dveh variantah. Nosilec proizvodnje bo tozd TPP. V TPP-ju se bodo izdelovali omarni elementi in miza, na TGD pa stoli. Priprave za proizvodnjo že potekajo v tehnoloških službah.«

Lidija je v kratkih, klenih besedah orisala nastajanje nove jedilnice OMEGA. O svojem dosežku govori zelo skromno. Na vprašanje »Kaj pogreša pri svojem delu« je prav tako skromno odgovorila: »Moje delo je predvsem teamsko delo, zato čutim predvsem veliko pomanjkanje oblikovalcev. Tudi strokovnih pogovorov, na katerih prihaja do izmenjave mnenj, izkušenj in idejnih rešitev, je malo. Pohvaliti pa moram zelo dobro sodelovanje z obstoječimi službami, s katerimi prihajam v

VESTI

stik. Zelo dobre odnose imamo z vzorčno delavnico, kar je pri mojem delu zelo pomembno. Fantje v vzorčni delavnici radi naredijo, kar mi hočemo, tako da so se močno ogreli tudi za program OMEGA in ga sprejeli za svojega.«

Lidiji Tomeljčak in njeni skupini čestitamo za dosežen uspeh!

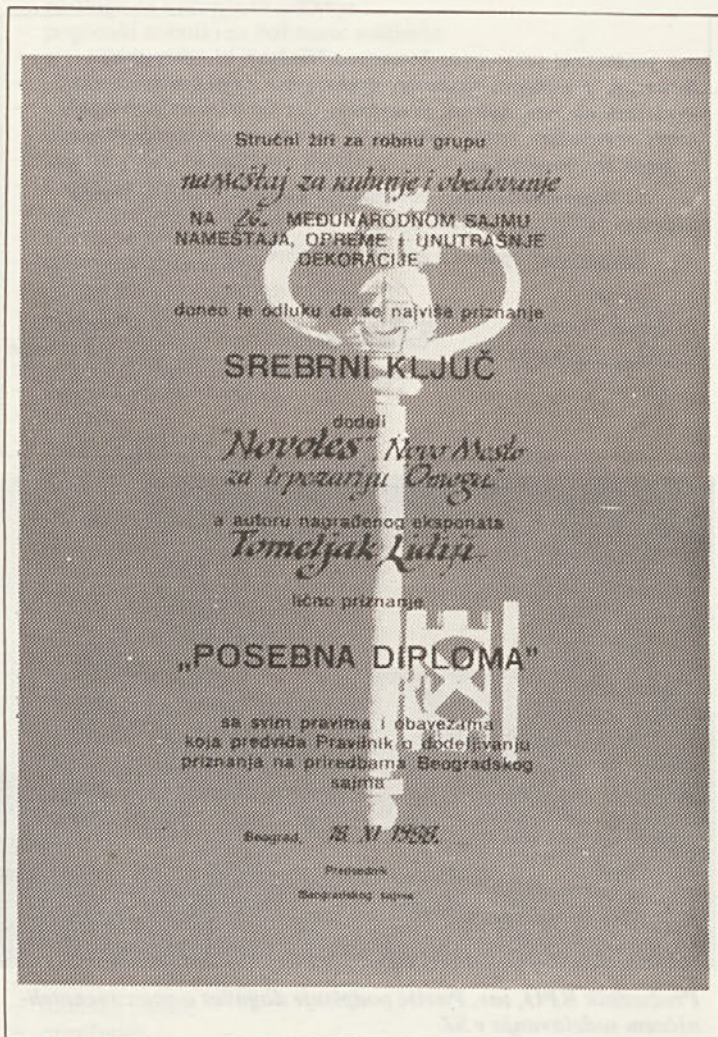
Uspeh jedilnice OMEGA na Beograjskem sejmu je spremljal tudi KPO. Ker gre za resnično lep uspeh mladih strokovnjakov, je KPO na seji 12. 12. 1988 izrazil javno pohvalo tov. Tomeljčakovi. Ob tej priložnosti je namestnik predsednika KPO tov. Igor Vizja, dejal:

»Dovolite mi, da v imenu tov. Pavliča in celotnega KPO, in upam, da lahko tudi v imenu vseh zaposlenih v naši DO, izrečem zahvalo in priznanje naši arhitektki tov. Tomeljčakovi ter ji zaželim še več podobnih in še večjih uspehov. Vsak uspeh posameznika moramo tretirati tudi kot uspeh celotne DO, zato naj gre enaka zahvala tudi vsem tistim, ki so tov. Tomeljčakovo nesebično spodbujali in pri delu

pomagali. Slabost našega Novolesa je tudi ta, da zadeve, ki jih velja pohvaliti, obravnavamo le kot same po sebi umevne in tako so čisto dobre ideje, ki so dobile tudi zunanjo verifikacijo, ostale v izvedbeni fazi neučinkovite. Če smo se do danes obnašali tako, moramo tako prakso prekiniti in naj nam delavci, ki so bili zelo uspešni, pa niso doživeli zasluženega priznanja, tega ne zamerijo. V težkih razmerah, v katerih se nahajamo, so taki uspehi še kako potrebni in koristni. Zato moramo ustvarjati tako klimo, da bodo delavci, ki se močno angažirajo, čutili našo skrb, pozornost in pomoč v kolektivu. Po dogovoru s predsednikom KPO tov. Vilijem Pavličem sem smatral torej za potrebno, da opravimo ta pogovor s tov. Lidijo Tomeljčak, ki je s svojim delom in v sodelovanju s sodelavci iz Novolesa na Beograjskem sejmu priborila naši DO »srebrni ključ« s programom OMEGA.«

Pogovor je nato potekal o počutju tov. Lidije Tomeljčakove v Novolesu, o njenih eksistenčnih vprašanjih in o nadaljnjih perspektivah nagrajenega programa.

A. Šterbenc

Podpisali smo dva sporazuma v SZ

Д О Г О В О Р

ОБ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ПРЯМЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ, НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ И ТОРГОВЫХ СВЯЗЕЙ МЕЖДУ П.О. "НИТРОН" (СССР) И ФИРМАМИ "НОВОЛЕС" И "СЛОВЕНИЯЛЕС" (С Ф Р Ю)

S firmo Preizvodno obedinjenje Nitron iz Saratova, ki proizvaja vse vrste polimernih surovin, med njimi torej tudi metilmetakrilat, ki ga potrebujemo tudi mi (TAP), smo podpisali dolgoleten program sodelovanja in sicer na naslednjih področjih:

- na znanstvenotehničnem
- na področju blagovne menjave
- na področju prenosa tehnologij; gre za izgradnjo tovarne kopalniških enot v okviru te firme

Drugi sporazum o nadaljnjem sodelovanju smo podpisali s

firmo PMO (Pohištvna industrija Moskve) iz Moskve, s katero že nekaj časa sodelujemo na področju dobave omarnih front (TSP). Sporazum predvideva širitev sodelovanja.

To sodelovanje je za nas dragoceno tudi zato, ker novi predpisi v SZ omogočajo tema podjetjema direktno sodelovanje in poslovanje z nami v Jugoslaviji. S tem odpadejo vsi dosedanj posredniki v birokratskih institucijah, ki so dosedaj zavarali poslovne stike. Poslovanje bo v bodoče v marsičem poenostavljeno.

при реализации настоящего Договора. Участник по настоящему Договору, у которого возникнут препятствия, немедленно должен известить об этом другого участника. Обе Стороны по договоренности определяют ущерб, нанесенный по вышеуказанным причинам, в целях его возмещения.

3. Настоящий Договор совершен 13 декабря 1988г. в городе Саратове (СССР) в 5 экземплярах на русском языке.

Приложение: рабочая программа к Договору.

От фирмы "Новолес"
Павлич Вили

От фирмы "Словениялес"
Голе Иван

От П.О. "Нитрон"
А.Г.Овчарс

Predsednik KPO, tov. Pavlič podpisuje dogovor o znanstvenotehničnem sodelovanju v SZ

EVIDENČNI RAZPIS

Za vpis v izobraževanje ob delu za poklic

OBDELOVALEC LESA (SKR)

pogoji za vpis:

- da je delavec Novolesa
- da je mlajši od 40 let
- da ima uspešno dokončanih najmanj 6 razredov osnovne šole
- prednost pri vpisu imajo delavci z več uspešno dokončanimi razredi osnovne šole, ki delajo na zahtevnejšem delovnem mestu, ki so uspešnejši pri delu (prednost pri vpisu se bo upoštevala samo, če bo prijavljenih več kot 40 učencev).

OBRAZLOŽITEV:

V DO NOVOLES imamo zelo neugodno kvalifikacijsko strukturo, kar je tudi eden od vzrokov za slabo gospodarsko stanje. Med nami dela 583 delavcev mlajših od 40 let, ki nimajo dokončane osnovne šole! Ker naša dolgoročna usmeritev predvideva zahtevnejše proizvodne programe, ki bodo zahtevali bolj usposobljene delavce bomo vsem, ki se želijo izobraževati to omogočili, če se bodo izobraževali za poklice, ki jih DO rabi.

Razpisani program izobraževanja za obdelovalec lesa zagotavlja udeležencem izobraževanja, da si pridobi poklic (splošno veljaven), daje mu možnost nadaljnega izobraževanja (za lesarja širokega profila, tehnika, itd.) in vsem tistim, ki nimajo uspešno končane osnovne šole se z uspešno dokončanim izobraževanjem za obdelovalca lesa prizna tudi popolna osnovnošolska izobrazba.

- Izobraževanje bo potekalo v NOVOLESU izven delovnega časa.
- Stroške izobraževanja bo krila DO, ki sklene z udeleženci izobraževanja pogodbe o izobraževanju.
- Izobraževanje organizira in strokovno nadzira srednja lesarska šola Škofja Loka.
- Vse dodatne informacije dobijo zainteresenti v Kadrovske socialni službi, kjer se lahko tudi evidenčno vpišejo.

Informacija o možnosti vpisa za lesarskega tehnika v Novem mestu

Izvršilni odbor POSEBNE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI ZA LESARSTVO je na svoji seji dne 13. 12. 1988 obravnaval zahtevo medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko. Za odprtje oddelka V. st. - LESARSKEGA TEHNIKA kot dislociranega odd. Srednje lesarske šole Škofja Loka v Novem mestu.

Izvršilni odbor PLS je sprejel sklep, da se da v predlog za usklajevanje razmestitve izvajanja vzgojno izobraževalnih programov in smeri ter števila oddelkov 1. letnika usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji za šolsko leto 1989/90 (mreža šol po regijah) za Dolenjsko regijo pri SŠTZU NOVO MESTO za lesarsko usmeritev 1 oddelek za lesarskega tehnika in 1 oddelek za lesarja širokega profila (kot

dislocirana oddelka SLŠ Škofja Loka).

To praktično pomeni, da bomo pod pogojem zadostnega števila vpisanih učencev (36) v program za lesarskega tehnika te učence izobraževali v Novem mestu.

Ob tej informaciji želimo vsem zainteresiranim učencem in staršem sporočiti, da bo DO NOVOLES za šolsko leto 1989/90 razpisala 27 štipendij za lesarskega tehnika, kar je tudi garancija za zaposlitev. Prav tako želimo sporočiti, da lahko dodatne informacije o tej problematiki dobite na informativnih dnevih o poklicnih možnostih, ki potekajo na osnovnih šolah, pri tov. Viki Avsec na Skupnosti za zaposlovanje, na SŠTU Novo mesto in v KSS DO NOVOLES.

Področja uporabe Novilona

Iz opisanih lastnosti litih poliamidov rezultira širok obseg njihove uporabe kot konstrukcijskih materialov. Z uspehom jih lahko uporabimo za mehansko obremenjene dele na različnih strojih in to namesto aluminija, aluminijevih zlitin, ostalih barvnih kovin in sive litine.

Do sedaj osvojena uporaba delov iz litega poliamida po industrijskih vejah je prikazana s sledečimi primeri:

1. Rudarstvo, manipuliranje z materialom, oprema za zemeljska dela

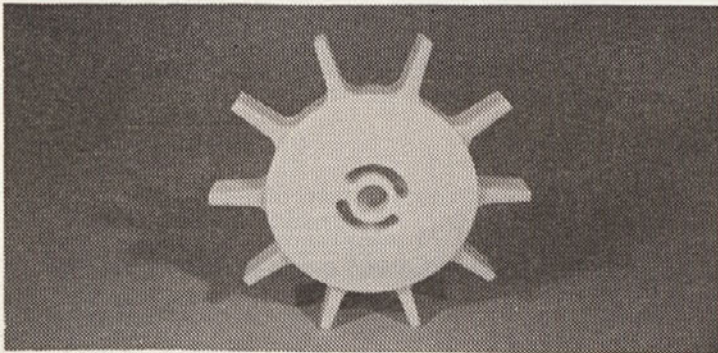
- vedro transportnega traku
- jermenice
- drsne obloge za izpustne žlebove
- vrvenice
- strgalni nož za transportne trakove
- šobe pri strojih za peskanje
- verižna posteljica
- piloti za armiranje
- verižni spoji za transport kamenja
- deljeni ležaji za dvigalke
- pritrdilni ležaji za vedra bagrov
- stranske plošče premičnih dvigal za ljudi
- ležaji mešalca za flotacijske postaje
- strgalni nož za vlečne verige pri verižnih transporterjih
- obese za polžne transporterje
- verižniki za verižne transporterje

2. Pomorstvo, transport, industrija embalaže

- ladijski propelerji
- vrvenice
- obloge
- izolacijske spojke za tračnice
- drsne tračnice
- obloge ležajev
- kolesa za transportne vozičke
- različna kolesa
- ležaji za ladijske vitle
- drsni ležaji za pakirne stroje
- bloki za oblikovanje, za upogibanje kartona na strojih za embalažo
- sedeži za kroglične ventile

3. Splošni inženiring

- ležaji
- drsni ležaji
- zobniki
- vodila pri strojih za obdelavo lesa
- tesnilni prstani
- verižniki in vodila za kanalizacijske naprave
- aksialna krilca ventilatorjev
- drsne plošče
- središnji diski stroja za poliranje
- amortizerji
- večji vijaki in matice
- veliki kroglični ventili
- centrifugalne črpalke
- zglobni deli
- glave kladiv
- obloge
- transportni polži
- spojke tračnic

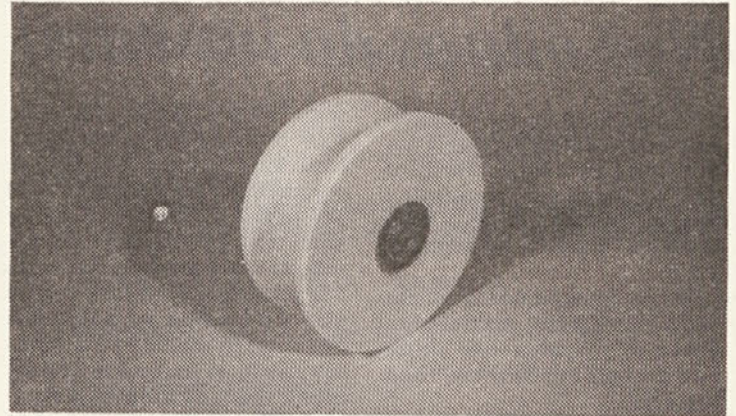

Zvezda – transporter za steklenice

Uporablja se:

- na polnilcih v industriji alkoholnih in brezalkoholnih pijač
- v prehrabeni industriji pri transportu konzerv na polnilcih
- na strojih za pranje steklenic

VESTI

Vodilo vlečne vrvi (vrvenica) na ladjah za natovarjanje in raztovarjanje bremen.

- vrvenice za žičnice
  - valjčki in ostali drobni strojni elementi
- ## 4. Prehrabena, mesna in kmetijska industrija
- krilca spiralnega transporterja
  - deske za sekanje mesa
  - bobni strojev za mletje mesa
  - segmenti za mešanje testa in mesa
  - zvezdasti polnilci in pogonski zobniki strojev za posipanje gnojil
  - vodila, vmesni zobniki in glavniki strojev za pranje in polnjenje steklenic
  - korci elevatorjev in letnice tračnih transporterjev
  - lopatice strgalca gnojil
  - ležaji, zobniki, glavniki, verižniki in obloge naprave za posipanje insekticidov
  - kolesčki pumpe za insekticide

5. Tekstilna, papirna in usnjarska industrija

- podloge za tolčenje in sekanje
  - pogonski zobniki za bobnaste sušilnike
  - glavniki in zobniki šivalnih strojev
  - različni noži
  - valji za lepljenje etiket
  - obloge valjev
  - ležaji strojev za luščenje skorje
  - kalupi za obutev
  - odstranjevalec celuloze
  - kolesa za komoro za sušenje
  - odstranjevalec skorje
  - deli stroja za odstranjevanje skorje
  - jermenice stroja za odstranjevanje skorje
  - jermenice stroja za sekanje lesa
  - kolo za dodajanje materiala
  - kolesa za razne vozičke
  - vrvenice
  - pokrovne plošče
  - drugi različni deli strojev za papir
  - različni valjčki trajne delovne temperature 80 do 90°C
  - valjčki
  - plašči valjev
  - jedra valjev
  - transportni polži
  - veliki ventili
  - deli ventilatorjev
  - tesnilni prstani
  - filterske plošče
  - prirobnice
  - obloge ležajev
  - mejne plošče za transportne trakove
  - vedra transportnih trakov
- ## 6. Črna metalurgija in kemijska industrija
- kardanski uložki
  - transportni valjčki
  - vložki za transporterje
  - ležaji bobnov za sejanje
  - obloge za peskanje pri izdelavi jeder
  - vodila vrvi pri dvigalih
  - filterske plošče
  - prirobnice

Naš odnos do inovacij

V času, ko je inovativna miselnost v razvitem svetu postala nujnost brez katere si katerakoli družba ne more več predstavljati svojega obstoja, si mi s svojo zastarelo miselnostjo kopljemo jamo.

Da ne bo navedena misel preveč zavita v tančico, abstraktnosti kakor je to pač v naši družbi navada, bom v nadaljevanju konkretnost.

Vedno in brez izjeme se ob izplačilu nadomestila inovatorjem vname požar imenovan zavist. Že star slovenski pregovor pravi, da bi se narod na sončni strani Alp v primeru, da bi zavist gorela, zelo poceni grel. Dejstvo sicer je, da nas žene miselnost, kako imeti več od sosedu, a kaj ko je ta miselnost naravnana zoper boljšega. Da bi ta zavist postala gibalno razvoja, bi morali boljše posnemati in ne zavirati kot to na žalost počnemo.

Vsaka inovacija doprinese organizaciji določeno korist, ki se da na nek način ovrednotiti. To korist na občutno posredno ali neposredno vsakega 12. v mesecu. Kot primer bi navedel tehnično izboljšavo, ki je v toz TPI samo v letošnjem letu »dala« 13

starih milijard čistega prihodka. Vsak osnovnošolec si lahko izračuna, kaj ta prihranek pomeni za posameznika zaposlenega v toz TPI in DO v celoti. A vendar se kljub temu ob izplačilu nadomestila, ki včasih znaša komaj pičlih 5 % od realnega prihodka, vsuje plaz obrekovanja, metanja polen pod noge in ostalih nizkih udarcev tistim, ki med nami najbolj prispevajo za dobrobit naše skupnosti. Res je da zavist ni edina ovira inovatorjev pri delu, a je vendar ena od ključnih!

POJEM INOVACIJE

Če nadaljujemo s temo »Zavist in obrekovanja v inovacijskem procesu« se ponovno ustavimo pri pojmu inovacija. Kot kaže, je bistveno spornega komentarja, napačna interpretacija vsebine inovacije. Obrekovalci se največkrat pojavijo z besedami: to naj bi bila inovacija, saj to ni nič novega, to smo že nekje videli, to bi lahko vsak naredil... Za razjasnitev nejasnosti bom ponovno podal opredelitev pojma inovacije v skladu s pravilnikom o inovativni dejavnosti DO Novoles, ki pravi: pod inventivno dejavnost pojmuje:

- izume,
- tehnične izboljšave,
- koristne predloge.

IZUM je vsaka nova rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v dejavnosti delovne organizacije in izpolnjuje pogoje za pridobitev patenta. Izum zajema popolno novost glede na trenutno stanje tehnike. Postopek za resnično ugotovitev absolutne novosti in pridobitev patenta vodijo patentni uradi v tujini, tri do štiri leta, v Jugoslaviji pa celo sedem do osem let. Novoles je doslej pridobil samo en patent in sicer s postopkom za izdelavo polimetakrilata za brizganje in ekstruzijo izumitelja Janeza Marna in Melite Mehle-Gričar. Podoben status absolutne novosti imajo modeli in vzorci.

TEHNIČNA IZBOLJŠAVA je vsaka tehnična rešitev, ki prispeva k boljši kvaliteti proizvodov, racionalnejšemu gospodarjenju z materialom in energijo, večji varnosti pri delu in s tem večji produktivnosti. Čisti prihranek, ki izvira iz naslova tehničnih izboljšav mnogokrat presega prihranek, ki ga da izum.

KORISTNI PREDLOGI so iniciativni predlogi, ki pomenijo racionalnejšo rešitev ali izvajanje katerekoli funkcije v temeljni organizaciji in jih po smislu določb zakona o varstvu izumov tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja štejejo za izume ali tehnične izboljšave.

Tisti, ki ste doslej napačno interpretirali pojem inovacije si članek dobro shranite, kajti ko bo vaš sodelavec dobil nagrado za inovacijo, vam bo pri treznem razmisleku gotovo prav prišel.

DELEŽ DELOVNE DOLŽNOSTI V INOVATIVNEM PREDLOGU

Med mnogimi očitki inovatorjem se pojavljajo tudi tisti, s katerimi hočemo inovatorjevo delo prikazati kot delovno dolžnost. Za razjasnitev dileme bomo ponovno uporabili določbe pravilnika, ki v svojem 67. členu pravi sledeče: inventivni predlog je vsak tak predlog, ki je nastal:

- izven okvira delovne dolžnosti
- v okviru redne delovne dolžnosti, če rešitev problema presega cilje določene v nalogi

PO SLEDEH NAŠIH ČLANKOV (kako funkcionirajo inovativni predlogi v toz ŽAGA?)

31. 5. 1988 je delavski svet toz-a Žaga potrdil predlog izplačil inovatorjem za šest inovativnih predlogov. Po stari, a na žalost slabi slovenski navadi, so bili inovatorji deležni raznoraznih obrekovanj.

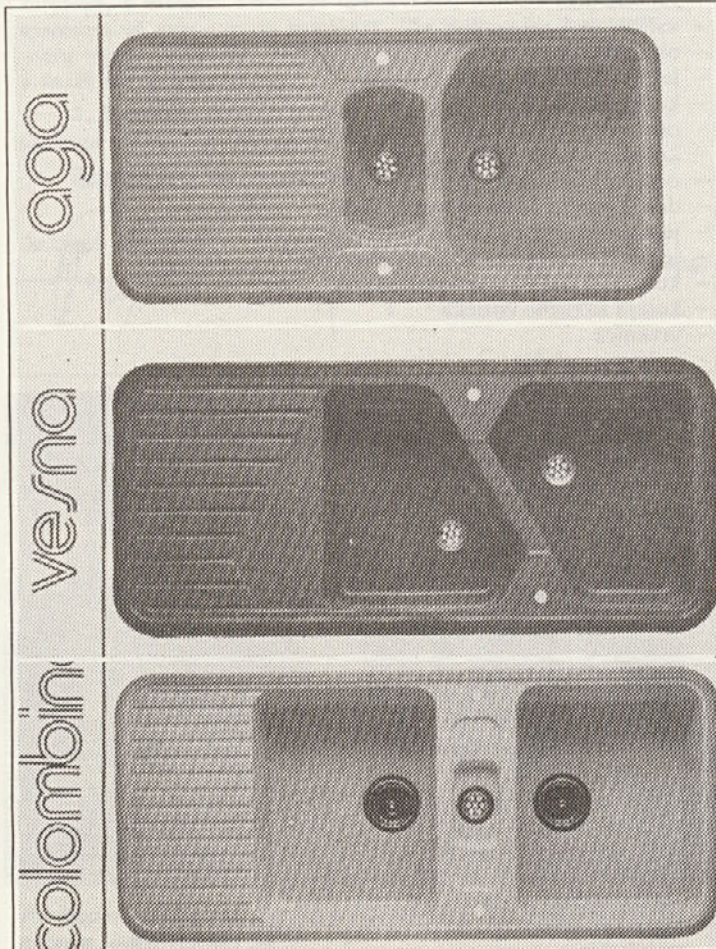
Pol leta po izplačilu nagrad za inovativne predloge v toz-u Žaga je poročilo o funkcioniranju inovacij sledeče:

- koristni predlog močne hlovdovine funkcionira že drugo sezono

- vlečna transportna veriga Raiman daje večji prihranek kot pa je bil na začetku delovanja planiran, saj je zaradi inovativnega predloga toz Žaga že v letu 1988 prihranil 12000 DM deviznih sredstev

- izplačilo nagrade za koristen predlog mazanja žaginih listov se že po prvem letu delovanja večkrat poplača

- gnani transporter za deske: ni dvoma, da bi zaustavitev treh gnanih transporterjev za deske, ki delujejo v toz-u Žaga, pripeljalo do ponovnih zastojev v proizvodnji in strašnega nezadovolj-

RAZPIS

Razvojni center DO »Novoles« vas vabi, da se odzovete akciji za izbor imen blagovnih znamk novim modelom pomivalnih korit »kerakril«.

Imena za katere menite, da so primerna za označitev pomivalnih korit pošljite na naslov Razvojni center DO Novoles – »ZAŠČITA INDUSTRIJSKE LASTNINE«.

Sprejeti predlogi bodo nagrajeni in objavljeni.

stva delavcev, ki na teh delih v tozd-u Žaga delajo

– naprava za označevanje desk je edina, ki ta trenutek ne deluje. Razlog je ta, da trenutno na tozd-u Žaga ne razžagujejo debeline desk, ki bi jih bilo potrebno označevati, vendar bo, ko bo to potrebno, naprava služila svojemu namenu

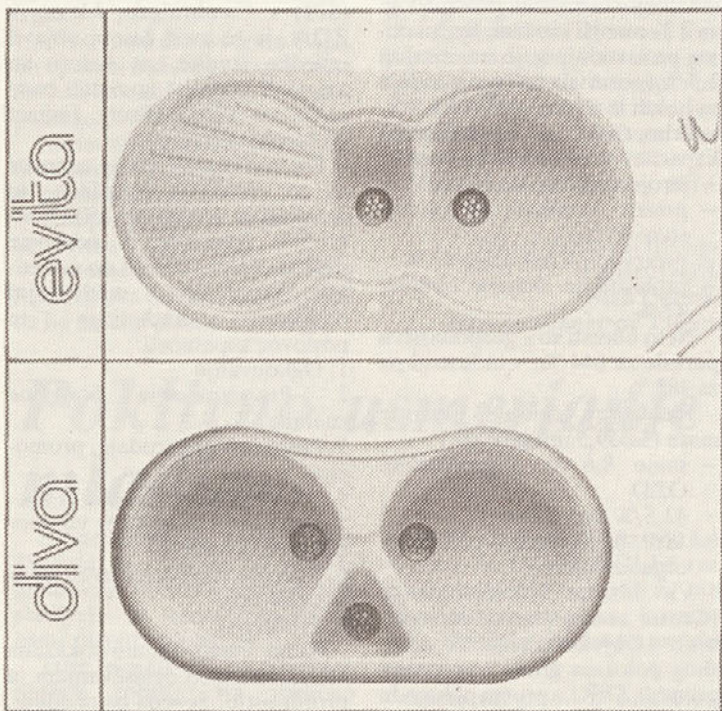
– traka pred polnilcem Palmman že leto dni ni bilo potrebno menjati. Pred uvedbo tehnične izboljšave pa je bilo potrebno trak menjati najmanj dvakrat letno.

Članek bi končal z mislijo, da naj imajo tisti, ki imajo toliko

komentarjev po sistemu »ena gospa« je rekla v zvezi z inovativnim delom svojih sodelavcev takrat, ko hodijo po svetu, odprite oči in vključene možgane. Tako bodo v bodoče prinesli nov veter in nove ideje ter s tem prispevali k boljšemu poslovanju »Novoles«-a, a njihov trud pa bo poplačan vsakega 12. v mesecu.

Vsi se moramo zavedati dejstva, da se brez inovativnosti vseh ne bomo mogli prilagajati in spreminjati. A zakon narave nas na žalost uči, da tisti sistem, ki se ni sposoben spreminjati in prilagajati izumre.

Janez Doltar

Poročilo XI. kongresa JUMA

XI. kongres JUMA od 12.–14. 10. 1988 v Beogradu
»Vse, kar potrebujemo je – uspeh«

1. Marketing in tehnologija

1.1. **Dr. Miran Mejak:** Portfolio naprednega podjetja je ravnotežje med starimi izdelki, ki prinašajo dobiček in novimi, ki so v uvajanju. Brez prototipa izdelka, ki bo zdržal testiranje na tržišču, se ne sme začeti proizvodnja za prodajo. Skrajševanje časa uvajanja novega izdelka s pomočjo računalnika = NEWS metoda.

1.2. **Prof. dr. Stevan Vasiljev:** Višje oblike sodelovanja s tujino (dolgoročna proizvodna kooperacija, skupna vlaganja) v primerjavi s celotno proizvodnjo:

– v Jugoslaviji:	1,5	%	delež
– v ZRN	10	%	delež

Pomembno: kupovati samo sodobno tehnologijo

1.3. **Prof. dr. Momčilo Milisavljevič** – Ambicije: visoko tehnologijo, da se vključimo v mednarodni trg in ustvarjamo večji narodni dohodek. Vsaka inovacija ima samo določen čas delovanja na razvoj. Spremembe tehnologije se vrstijo, a brez sistema! Potrebno je imeti sistemski pristop!

1.4. **Prof. dr. Dragutin Vračar** – Kaj visoka tehnologija daje marketingu?

- kvalitetno odločanje
- precizno definira »kupca«, kar omogoča visoko razviti informacijski sistem ali moramo najti sredstva, da se vključimo v informacijski sistem »sveta«.

VESTI

Razprava po 1. temi:

- V povprečju zaostajamo v razvoju tehnologije za 5–8 tehnoloških let – to je cca 35 let.
- Ljudje morajo misliti na marketinški način.
- Informacije ni, potem tudi ni marketinškega sistema.
- Boj za marketinški sistem je dostikrat spolitiziran!

2. Mednarodni marketing

2.1. **Mr. Mile Jovič:** Pogoje poslovanja in mednarodnega marketinga v prihodnosti bodo določale dežele »bermudskega« trikotnika:

EVROPA (12+6) ZDA + KANADA

JAPONSKA s »tigri« in »zmaji«

Zadnji rok za vključitev: 1. 1992!

2.2. **Prof. dr. Danilo Požar** – Prostor in čas sta osnovna elementa znanosti logistike. Logistika vsebuje transport, skladiščenje, zaloge, ... Osnovni cilj logistike je zmanjšanje teh stroškov; kajti tu so veliki stroški. Gorenje ima cca 43 % stroškov logistike. Trg zahteva zmanjšanje stroškov in ne povečanja cen. Bistvo je tudi kvaliteta. Pri logistiki pa je problem kvantifikacije. Marketing logistika kot del marketinga.

Povzetki z diskusije na 2. temo:

- delež jugoslovanskega izvoza v svetovnem izvozu je 0,74 %;
- Jug. pomanjkljivosti: slabo izbrani distribucijski kanali in ciljna tržišča. Odstotek naših proizvodov, ki dosegajo visoko kvaliteto:
  - 1. 1985: 13 %
  - 1. 1987: 5 %
- 50 % izvozimo na vzhodni trg – ko bo prišlo do nasičenosti tega trga, ne bodo več sprejemali naših slabo kvalitetnih izdelkov.

3. Marketing in gospodarski sistem

3.1. **Prof. Milanović:** S teorijami o nekakšnem socialističnem trgu, gospodarstvu in propagandi smo preprečili tržni sistem. Pogoji za tržno gospodarstvo:

- mikrovidik – jasna ciljna funkcija podjetja: maksimalizacija profita
- makrovidik – centralni sistem planiranja ne ustreza. Zakon ponudbe in povpraševanja ne deluje.

3.2. **Prof. dr. Dušan Radonjič:** Kdo so nosilci razvoja marketinga pri nas?

- delovne organizacije
- izobraževalne in zdravstveno-raziskovalne organizacije
- strokovne organizacije (npr. Društvo za marketing...)
- gospodarske zbornice
- državni organi

MARKETINŠKA OSVEŠČENOST V NAŠIH DO:

	»top« managerji	srednji manag.	operativci
marketinško osveščeni	zelo malo	malo	zelo malo
»kvazi« marketingaši	zelo veliko	veliko	malo
marketinško neosveščeni	veliko	veliko	veliko

Razprave po 3. temi

- Nimamo realnega okvira za gospodarsko reformo (materialni okviri, vprašanje kadrov)!
- Premalo delamo!
- Ozka grla razvoja so tudi vodstva podjetij, zaradi nizke ali neustrezne strokovnosti le-teh.
- Znanje je osnova za marketing.
- Ne samo dolžnost, ampak nuja je povezovanje tehnično-tehnološkega razvoja z marketingom.
- Povezovanje razvojne funkcije proizvoda in marketinga - teamsko delo.

4. Vloga marketinga v organizacijski strukturi podjetja

4.1. **Svjetlana Vukmirović:** Tržno-proizvodna portfolio matrica izdelkov Avtomatike v DO Energoinvest. Svoje izdelke so razporedili v matrico glede na:

- proizvodni vidik - trenutni položaj izdelkov;
- atraktivnost tržišča.

Dinamični razvoj portfolio matrice so prikazali z uvedbo tehnološkega aspekta, ki je spremenil položaje izdelkov in nakazal bodoče strateške poslovne odločitve o razvoju posameznih proizvodnih programov.

4.2. **Dr. Frano Ljubić:** Problematika marketinga v strategiji razvoja gospodarskega subjekta! Vlaganje v nerentabilne kapacitete, nezaposlenost in nasploh slabe gospodarske in politične razmere. Posledica nizke produktivnosti so tudi nizki osebni dohodki. Strategija razvoja mora bazirati na novih proizvodih.

5. Marketing in poslovni uspeh

5.1. **Prof. dr. Mirko Marković** - Kompenzacijski posli - le-ti niso uspeh! Koristi od njih ima le država. V primeru kompenzacijskih poslov ne moremo govoriti o marketingu. Pri kompenzacijah je v najboljšem slučaju razmerje izvoz: uvoz naslednje - 130:100.

5.2. **Uroš Aljancić** (»Elan«) - Blagovna znamka - znanje - razvoj. Agresivna strategija:

- kvaliteta - direkten kontakt s kupci
- cena - kar je poceni, ne more biti dobro
- politika distribucije - Pogoj: lastne prodajne firme
- image - to bo najaktualnejši element v 90. letih

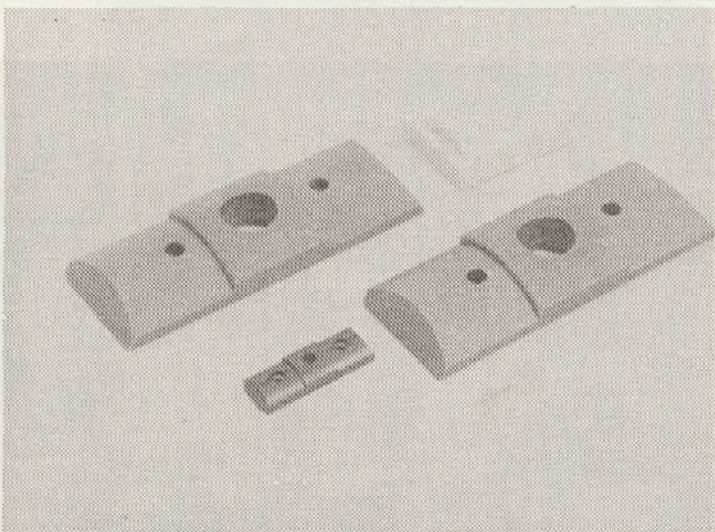
IZ PREDAVANJ TUJIH GOSTOV KONGRESA

Prof. dr. Warren J. Keegan - Pace University, New York
Globalna strategija nastaja na mednarodnem tržišču. Integracije privedejo do globalnega gospodarstva (IBM), to je gospodarstvo, ki gre preko nacionalnih meja. Govorimo o globalnih korporacijah oz. kompanijah, ki pa morajo (nujno!) imeti enotno strukturo.

Pogoji za globalno kompanijo so:

- visoka tehnologija
- visok nivo marketinga
- enotnost, kapitalna intenzivnost
- geografski obseg

Sektor za razvoj trženja:
Zlata Piletić
Darinka Mali

Kardanski vložek iz novilona

1. Splošni gospodarski tokovi

V prvih osmih mesecih l. '88 se beleži upadanje domačega povpraševanja - največ investicijskega (okoli 6 %), upadanje potrošnje prebivalstva za okoli 4 %, medtem ko splošna in skupna poraba naraščata.

Realni obseg izvoza je povečan samo za 5 %, obseg uvoza pa je zmanjšan za 10 %. Produktivnost dela se je zmanjšala za 3 %. V splošnem negativnem trendu proizvodnje imajo proizvajalci repromateriala nekoliko boljši položaj kot proizvajalci finalnih izdelkov. Družbeni proizvod je za 2 % manjši kot lani, fizični obseg proizvodnje se je zmanjšal za 1,7 % (pozitivna rast proizvodnje se beleži le v prometu = +4 %).

Primerjava izkoriščenosti kapacitet nekaterih dejavnosti:

- strojna industrija: 36 %
- proizvod. kemikalij za kmetijstvo: 45 %
- proizvodnja pohištva: 47 %
- proizvodnja usnjene obutve: 47 %

Neto obresti so v gospodarstvu porasle za 644 %, v industriji pa za 483 %.

Razdelitev celotne denarne mase (3.339,5 milijard din):

- samo 8,6 % gospodarskim OZD
- 42,5 % prebivalstvu
- 42,0 % družbeno-političnim organizacijam

Vir: Institut društvenih nauka (Centar za ekonomska istraživanja): »Objektivizacija ekonomskog položaja grana i grupacija privrede SFRJ v prvom polugodu 1988« (BG, okt. '88)

2. Konkurencija

LESONIT Ilirska Bistrica - sanacijski program, ki so ga sprejeli po lanskem zaključnem računu, ko so imeli 4.147 milijonov din izgub, je v letošnjih prvih devetih mesecih prinesel 953 milijonov akumulacije.

Poslovanje so izboljšali s korenitimi ukrepi na področju financ, komerciale, proizvodnje, razvoja, raziskav in v kadrovske politiki. Tako so med drugim močno zmanjšali zaloge surovin in izdelkov, tudi s pomočjo zunanjih institucij prekvalificirali delavce in zmanjšali obremenitve zaradi posodobitve proizvodnje, izpolnili delovne načrte in močno povečali izvoz, ki je bil v devetih mesecih vreden kar 8,9 milijona dolarjev. Ob zmanjšanju proizvodnih stroškov so začeli tudi s proizvodnjo nekaterih prodajno in dohodkovno zanimivih novih izdelkov (vodo in ognjeodporne plošče, izboljšanje oplemenitenih plošč, kemični programi...), pripravljajo pa še nekatere nove projekte od lameliranih elementov, mineralnih plošč, preprog za kasnejše oblikovanje, dekorativ-

nih folij in programov za celovito opremo objektov.

Vir.: »Delo« - 1. 12. 1988

3. Management

3.1. Tržne komunikacije in donosnost poslovanja

Poleg znanega vprašanja, ali sploh oglaševati in koliko nameniti za oglaševanje, je kritično vprašanje tudi, ali oglaševanje kot sredstvo tržnega komuniciranja lahko neposredno prispeva k izboljšanju poslovanja, zlasti seveda k povečanju donosnosti. Inštitut za strateško planiranje (SPI) v Cambridgeu, Mass., v ZDA, je še pred časom objavil izsledke študije, za katero so zajemali podatke iz znane baze podatkov PIMS (Profit Impact on Market Strategy).

Da bi dokazali, da je odgovor na to vprašanje pritrden, so raziskali in analizirali 1500 konkretnih primerov iz poslovne prakse. Tako so prišli do naslednjih zaporedij o medsebojni odvisnosti marketinga in poslovne uspešnosti:

1. Oglaševanje
2. Prepoznavanje blagovne znamke
3. Pospeševanje prodaje, promocija
4. Primerjalne prednosti
5. Percepcija in utrditev vrednosti (cena: kvaliteta)
6. Povečan tržni delež in/ali maksimalna cena
7. Profitnost

S tem je nedvoumno dokazana zakonitost med oglaševanjem in profitnostjo. Seveda pa ni edina, kajti celotna strukturiranost podjetja in proizvodi ali storitve so del tega mozaika.

Vir: Media marketing

3.2. Kaj je OPTIMA?

(»Optimal Performance through Internal Management Action« = doseganje optimalnih rezultatov z aktivizacijo obstoječega managementa)

Dr. Aleš Vahčić, ki je sodeloval pri oblikovanju in izpeljavi naloge OPTIMA pravi, da gre za graditev sistema, kako animirati neko okolje v podjetniškem smislu, tako da nosilci podjetniških idej (bodoči podjetniki) in njihovo okolje delajo z roko v roki.

Nekoliko prilagojeno verzijo Optima so uporabili tudi pri nalogi prestrukturiranja gospodarstva v naših občinah. Prva faza naloge je diagnoza stanja in predstavitev novih možnosti vsem dejavnikom v občini, ki so odločilni pri izvajanju dejavnosti v kasnejših fazah. Prestrukturiranje gospodarstva v naših razmerah bi utegnulo trajati deset let ali tudi dlje.

Pri uporabi modela Optima v naših razmerah smo razvili mnoge nove metode, ki temeljijo tako na poznavanju delovanja

zahodnih ekonomskih sistemov, kot na izkušnjah do katerih smo prišli pri proučevanju samoupravne ekonomije.

Vir: »Delo« – nov. 88

4. Ostalo

4.1. Company Line

– mednarodna organizacija, ki nas skozi prodajo informacij o trgu lahko približa svetu.

Company Line je podjetje s sedežem v Angliji.

Posluje tako, da ob plačilu kotizacije (ki variira od 1900–5900 Sfrs; glede na področje ter obseg povpraševanja) dnevno posreduje informacije o povpraševanju na tujih trgih.

V bistvu na osnovi opisa blaga, ob uporabi sodobne računalniške in telekomunikacijske opreme pomaga poiskati kupca.

Naslednja prednost je v »možnosti provokacije« ponudbe – in se primerjati s svetom.

Company Line je odprl predstavništvo v Jugoslaviji.

Tovrstne posle je prevzel PRIMEX, Nova Gorica, kar pomeni, da bo možno plačilo v dinarjih.

NOVOLES se bo v ta sistem v kratkem vključil, verjetno preko UNILESA (več članic deli strošek), oz. individualno, če članice ne bodo imele istega stališča!

Torej, bližje bomo svetu.

4.2. Necenovni faktorji izvoza – njihov vpliv na izvoz je dosegel že 41 %. Pomen **designa** – samo 13,7 % anketiranih DO ima poseben oddelek za industrijski design, 44,5 % anketiranih sploh nima takih strokovnjakov, ostali pa imajo zaposlene samo posamezne designerje. 80 % jugoslovanskega pohištva za izvoz se naredi po naročilih in designu tujih kupcev. Ostalo se proizvaja po jugoslovanskem designu, kar ima za posledico, da se ena tona jugoslovanskega pohištva na svetovnem trgu proda za povprečno 750 do 1.000 ameriških dolarjev, italijanskega za 5.000 in danskega za 8.000.

Vir: Glasnik št. 45 (nov. 88)

Sektor za razvoj trženja:

Peharc Đurđa

Mali Darinka

Kompan-Jankovič Tatjana

Poklicno usmerjanje mladine

S hitrimi koraki se bliža leto 1989 in čas, ko se bo morala generacija učencev (in njihovih staršev), ki sedaj obiskujejo osmi razred odločiti za poklic.

Trije pogoji so, ki običajno najbolj vplivajo na poklicno odločitev:

1. nadarjenost učencev in njegove osebnostne lastnosti za določen poklic,

2. lokacija šole (čim bliže kraju stalnega bivališča),

3. možnosti zaposlitve v poklicu, za katerega se učenec odloči.

Delovna organizacija ima direkten vpliv le na tretji pogoj, ki postaja v časih družbene in gospodarske krize zelo pomemben. Vse bolj se namreč zapirajo zaposlitvene možnosti saj ostajajo nezaposleni mnogi mladi strokovnjaki, ki so se odločili za poklic predvsem na osnovi drugega pogoja.

DO NOVOLES je razpisala za preteklo šolsko leto 284 štipendij, od katerih je bilo pode-

ljeno 63. Tudi za prihajajoče šolsko leto bo DO NOVOLES razpisal preko 230 štipendij za različne poklice lesarske, kovinarske, kemijske in druge usmeritve.

Vsem učencem, ki prejemajo štipendijo v naši DO je zagotovljeno delo z možnostjo nadaljnjega izobraževanja in poklicnega napredovanja. V osnovnih šolah potekajo informativni dnevi o možnosti nadaljnega šolanja na katerih sodelujejo tudi predstavniki naše DO, ki predstavljajo predvsem lesarske poklice.

Naša želja je, da se otroci in starši predno se odločate za nadaljne šolanje in poklic zglasite v DO NOVOLES v Kadrovske socialni službi v Straži, kjer vam bomo radi dali informacije o poklicih, za katere bi radi pridobili učence.

Pričakujemo vas!

Vid Fajdiga

Kadrovske vesti za mesec november 1988

TOZD TVP:

odšla: Kobe Martina (v TPP)

TOZD ŽAGA:

odšel: Jernejčič Igor (sporazum)

TOZD SIGMAT:

odšli: Gorenc Anica (sporazum), Todorovič Zoran in Mezič Olga (konec dela za določen čas)

TOZD TDP:

odšli: Legan Marija (upokojitev), Vardić Anđelko (upokojitev), Brađač Slavka (upokojitev), Hrovatić Janez, Hrovatić Jožefa, Kastelic Jože, Luzar Franc, Gazvoda Branko, Gazvoda Ivanka (vsi v TPP) prišel: Tubanović Pero (iz JLA)

TOZD TPP:

prišli: Kobe Martina (iz TVP), Hrovatić Janez, Hrovatić Jožefa, Gazvoda Branko, Gazvoda Ivanka, Luzar Franc, Kastelic Jože (vsi iz TDP)

TOZD TES:

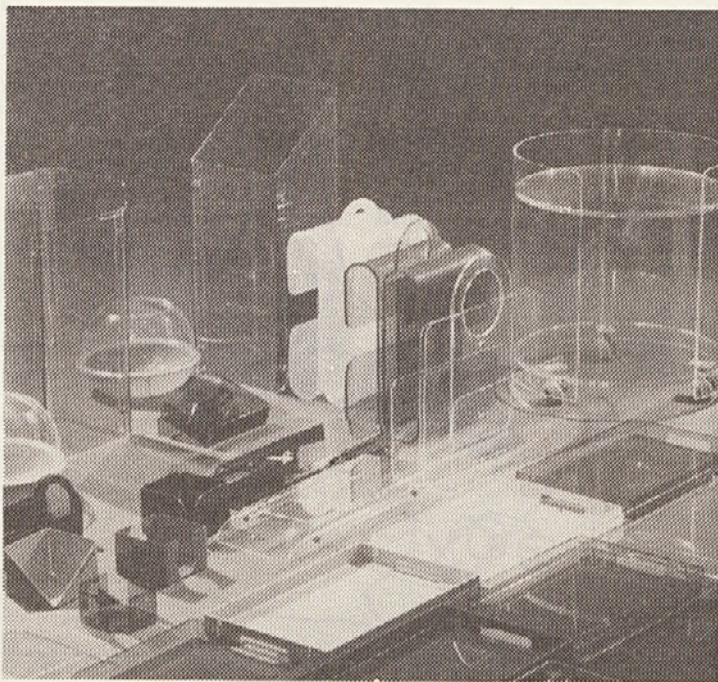
odšel: Turk Alojz (upokojitev)

TOZD TGD:

prišel: Končina Jože

TOZD BLP:

odšel: Bajt Andrej (sporazum)

STANJE ZAPOSLENIH NA DAN 30. 11. 1988

TOZD	moški	ženske	skupaj
TVP	122	156	278
ŽAGA	179	38	217
TPI	62	24	86
BOR	72	51	123
SIGMAT	126	40	166
IGK	59	41	100
TDP	222	208	430
TSP	136	128	264
TPP	67	37	104
LIPA	99	35	134
TAP	79	58	137
TKO	127	63	190
TES	118	31	149
TGD	60	58	118
BLP	101	49	150
DSSS	133	123	256
SKUPAJ:	1762	1140	2902

Leto 1988 v tozdih in DO

TOZD

Žaga Straža

Verjetno bomo o letu 1988 govorili kot o letu končanja vojne v Arabskem zalivu, o letu množičnih zborovanj širom po Jugoslaviji in o letu oblikovanja nove organizacije Novolesa. Seveda se je ob teh velikih stvareh dogajalo še mnogo manjših, ki pa so v končni fazi dale pečat našemu življenju znotraj Novolesa in na koncu doseženemu poslovnemu rezultatu.

Že na začetku leta smo na TOZD Žaga vedeli, da bomo svoje delo opravili dobro le, če bomo združili vse sile in se osredotočili na bistvene zadeve.

Postavili smo si cilj doseči proizvodnjo decimiranega lesa, ki bo

kvaliteto s povprečno 3,8 % slabih elementov pri oddaji (v letu 1987 6,1 %).

Nemalo skrbi nam je povzročala neredna oskrba s hlodovino. To smo sprejeli kot nujno dejstvo in se situaciji prilagajali s prerazporejanjem delavcev znotraj TOZD-a in v druge TOZD, nikakor pa ne kot dokončno stanje. Zastoj 28,5 del. dni v proizvodnji žagalnice predstavlja 11 % izpada delovnih dni in zato se bo v Novolesu treba dokončno opredeliti do oskrbe s hlodovino.

V letu 1988 smo pristopili k uresničevanju projekta primarne predelave lesa. Kot eden najpomembnejših delov tega projekta smo asfaltirali skladišče hlodovine in žaganega lesa in s tem ustvarili pogoje za kvalitetno in strokovno skladiščenje hlodovine in žaganega lesa. Pri tej ure-

TOZD TPI

Navada je že, da se ob koncu leta dela obračun, če ne drugače vsaj v grobih obrisih in hkrati se snujejo načrti za prihodnje leto. V TOZD-u TPI v Soteski ugotavljamo, da smo bili uspešni čeprav z doseženim nismo zadovoljni. Izpolnjevanje zastavljenih nalog, ki smo jih opredelili z letnim planom, smo v prvem polletju povsem realizirali. Težave pa so se pričele v drugem polletju, ko so pričela upadati naročila v proizvodnji plastificiranih iveric.

Rezultati TOZD-a v obdobju od januarja do vključno oktobra so najbolj vidni v ostanku dohodka saj znaša ta 175 starih milijard. Ob upoštevanju da je v TOZD-u sedaj samo 86 delavcev se lahko za obdobje januar-oktober celo neskromno pohvalimo z dobrim rezultatom.

Res pa je, da se v sedanjih gospodarskih razmerah stvari zelo hitro spreminjajo. Te spremembe niso zaobšle niti nas. V novembru pričakujemo slab rezultat predvsem na račun izpada v proizvodnji plastificiranih iveric, saj nimamo dovolj naročil.

V žagalnici sicer izpolnjujemo plan proizvodnje, ki pa je za mesec december vprašljiv, predvsem zaradi pomanjkanja hlodov, katerih nam v zadnjem času (začetek decembra) kronično primanjkuje.

Kljub vsemu smo optimisti, ker vemo, da vsaka stvar traja samo nekaj časa nam za enkrat še ni zmanjkalo vere v boljše čase.

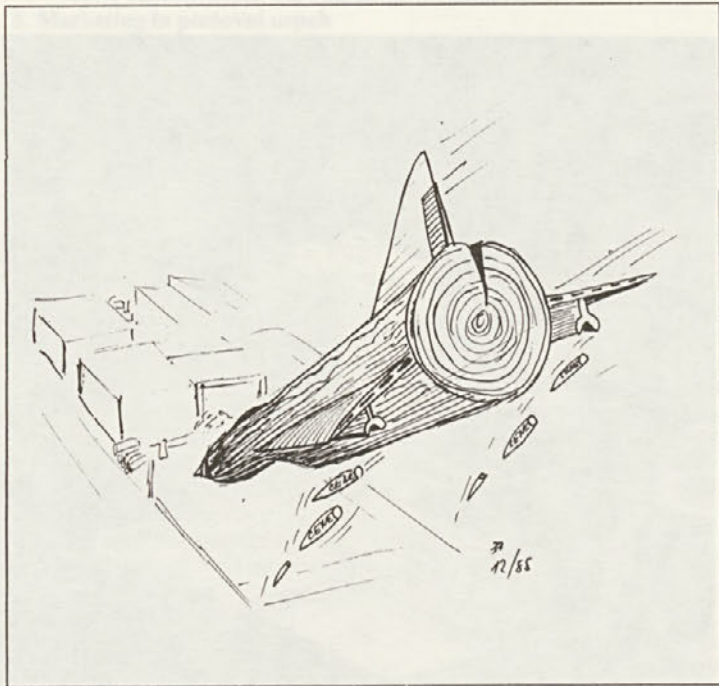
Preusmerjamo se v izvoz, seveda kolikor nam skromne možnosti dopuščajo. V letu 1988 smo delno razširili halo za proizvodnjo plastificiranih iveric kar je omogočilo normalnejše delovanje te proizvodnje. Delno smo obnovili tehnologijo v proizvodnji PI in pristopili k sanaciji odsesovalnega sistema v tej proizvodnji, kar ima velik pomen na ekološkem področju. Ko bo ta investicija dokončana bomo imeli tudi boljše klimatske pogoje v proizvodnji PI.

In kaj pričakujemo od prihajajočega leta? Smo na pragu reorganizacije DO od katere si realno obetamo, da se bodo stvari končno premaknile na bolje v DO Novoles in tudi v družbi na sploh.

Delavci TOZD bi resnično želeli, da se nam ob formiranju skladov za leto 1989 omogoči ob pričakovanem ostanku dohodka tudi primeren sklad skupne porabe, da bomo imeli vsaj toliko denarja, da bo lahko OOS v Soteski zagotovila svojim članom skromen izlet in silvestrovanje.

Ob zaključku želimo vsi delavci TOZD TPI in žaga Soteska vsem delavcem DO Novoles čimveč delovnih uspehov in hkrati obilo sreče, zdravja in zadovoljstva v Novem 1989 letu.

V. Kastelic

večja kot kdajkoli doslej, ob istovremnem izboljšanju procenta izkoriščenja, kvalitete ter povečanje produktivnosti.

Na področju poslovne politike smo sprejeli obvezo zniževanja zalog, ustvarjanje prihrankov in izpeljave investicijskih posegov za izboljšanje skladiščnih površin kot predpogoj za strokovno in kvalitetno delo.

Ob zaključku leta lahko ugotovimo, da smo zastavljene cilje uspešno realizirali: plan žagalnice bomo kljub 28,5 del. dni izpada proizvodnje zaradi neoskrbljenosti s hlodovino izpolnili 96 %, plan decimirnice pa bo dosežen v količini 19400 m³ decimiranega lesa ali 112 %. To pa je za 10 % več od proizvodnje v letu 1987. Dosegli bomo izkoristek 52 % (v letu 1987 46 %) in

ditvi smo glavnino najtežjih pripravljanih del opravili sami, pomagali pa so tudi delavci iz DSSS in ostalih TOZD.

Leto 1988 je torej za nami in v tem letu smo bili večkrat na preizkušnjah, vendar pa smo delovali kot trden in homogen kolektiv, ki ve kaj hoče in ki se je pripravljen tudi nečesa odreči za boljši jutri. Žal napovedi za leto 1989 niso najbolj ugodne in tudi naslednje leto bo leto trdih preizkušenj, ko bo prišla enotnost kolektiva še bolj do veljave. Prepričani smo, da znamo, hočemo in zmremo ustvariti pogoje za lepšo prihodnost in to je tudi največja želja vseh zaposlenih na Žagi v letu 1989, seveda, če nam bo dobro služilo tudi zdravje.

Vsem delavcem Novolesa želimo zdravo in uspešno 1989.

TOZD TPE

V letu 1988, ki ga zaključujemo, je bilo v TOZD TPE vrsto samoupravnih aktivnosti, vse skozi pa se je kot rdeča nit prepletala razprava o predlogu reorganizacije DO Novoles.

Eno najpomembnejših odločitev za TOZD je sprejel delavski svet v aprilu, ko je sprejel sanacijsko komisijo TOZD TPE in imenoval sanacijski odbor v sestavi:

- Slavko Medle – predsednik
- Ivan Šegina – član
- Stane Bukovec – član
- Cveto Zupančič – član.

O samem delu in ukrepih sanacijskega odbora oz. o sanaciji TOZD TPE je v prejšnji številki glasila »Novoles« obširneje napisal predsednik sanacijskega odbora tov. Slavko Medle.

Nekoliko se je izboljšala kvalifikacijska struktura zaposlenih in to na račun zaključene II. stopnje lesne smeri, saj je v tem letu 16 delavcev pridobilo poklic obdelovalca lesa.

Tako, kot v lanskem letu, tudi letos še študirajo ob delu 3 delavci in sicer po en delavec na V., VI. in VII. stopnji.

V šolskem letu 1988/89 smo razpisali 13 štipendij, podelili pa le 5 štipendij. Tako še vedno ugotavljamo, da je v našem okolju slab odziv učencev in študentov za lesne poklice.

Tekom celega leta 1988 se skupno s Službo varstva pri delu DO Novoles soočamo s problemom odvoza žaganja in usedlin od lepila. Reševanje tega problema je ena od nalog za naslednje leto.

– samoupravnih, še več pa v zvezi s proizvodnjo, zaposelnostjo prostih kapacitet, izboljšanja kvalitete itd. Še zdaleč pa ni vse narejeno. Ostaja še vrsto nerešenih problemov, ki pa jih je vedno več in zato bomo morali v prihodnje leto zakorakati s polno odgovornostjo, da bomo lahko premagali težave, ki nas čakajo.

M. M.

TOZD – TDP

Ob zaključevanju leta 1988, ko ugotavljamo uspehe in neuspehe, lahko podamo oceno TOZD TDP kot manj uspešno. Kako opredeljujemo našo manj uspešnost? Težave lesne industrije, dohodkovnost, produktivnost, kvaliteta, inovativnost je bila močno prisotna v našem delovanju. Kljub prizadevanju v količini dela ob mnogem nadurnem delu plana nismo dosegli.

Kaj je botrovalo temu:

- sprememba programa, zahtevnejši montirani ali polmontirani stoli z vsebnostjo masivnih krivljenih elementov
- priprava surovine za zahtevna krivljenja
- tehnologija TOZD za demontirano odpremo in ne montirano ali polmontirano izdelavo (pomanjkanje prostora, strokovnost montaže)

Tudi v kvalitetnem področju lahko ugotovimo stagnacijo glede na stopnjo in ugled, ki jo je TOZD TDP in DO Novoles že imel. Vse preveč je bilo pripomb na barvno diskoloracijo, napačnost vrtnanj, slabih pakiranj itd. Roki odprem – servis – servis

rezervnih delov je prav tako kritično področje v primerjavi z ostalimi proizvajalci.

Vsa zgoraj našeta področja, dajo občutek popolne neurejenosti, ta neurejenost se je izkazala v obračunskih rezultatih, kar je končno narekovalo vzpostavitev sanacijske komisije v naši TOZD. Glede na sestavo in delovanje komisije marsikdo pričakuje takojšnje poboljšanje stanja. Pa je temu res tako?

Smo res v kratkem času prebili miselnost dobrih časov, (navadam ko je bil rezultat ne glede na uspešnost ali neuspešnost dober).

Kratkoročnost delovanja sanacijske komisije se sestoji iz:

– fizično doseganje plana v kvalitativnem in kvantitativnem spisku

– doseganje zagotovljenih rokov odprem

– ukrepanje na zastojih v oskrbi s surovinami ali repromateriali

Dolgoročnost delovanja pa

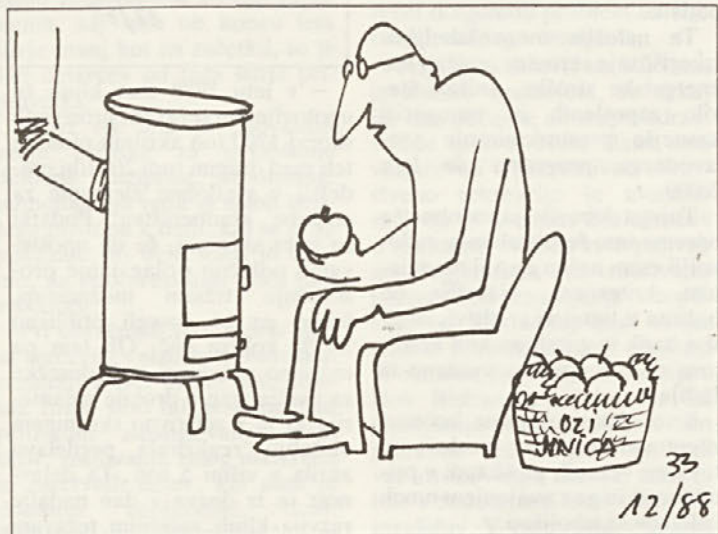
– Projekt »dobri kos« – zagotavljanje kvalitete dela v proizvodni skozi tehnološki proces

– »Redizajn« stolovnega pohištva in strategijo – usmeritve v stolovnem programu v smislu izhaja poboljšanja dohodkovnejših proizvodov.

O uspešnosti ali neuspešnosti doseganja ciljev bo pokazala dodatna analiza.

Z dovoljšnjo mero samokritičnosti, ki je prisotna med zaposlenimi v naši TOZD pa lahko ugotavljamo, da smo nekatere stvari le premaknili:

– znižanje zaloga decimirnega lesa (plansko 1,5 mesečne porabe) kljub temu oskrba

Prav gotovo je bila najpomembnejša odločitev za TOZD sprejeta na referendumu dne 17. 10. 1988 s sprejemom sklepa o spremembah v organiziranju TOZD TPE in TOZD skupnega pomena. Istočasno pa smo delavci na referendumu sprejeli Samoupravni sporazum o združevanju dela v TOZD Finalna predelava lesa in Statut TOZD Finalna predelava lesa ter Samoupravni sporazum o združitvi v DO Novoles.

V TOZD pa je bilo sprejetih še vrsto ostalih zadev, katere pa se večinoma standardno pojavljajo na dnevnem redu samoupravnih organov, kot npr. periodični obračun, plan, razna poročila...

V letu 1988 smo v TOZD nabavili VF stiskalnico, katera je bila izdelana v TOZD TES, iz Italije pa smo nabavili podajalno napravo in s tem okrepiли tehnologijo. Od TOZD BLP smo nabavili kombi Renault, starega pa odprodali na licitaciji. Razveseljivo je, da smo v letošnjem letu dobili v TOZD šriti inovativne predloge, kateri so bili ocenjeni kot tehnična izboljšava.

Število delavcev v TOZD se ni bistveno spremenilo – zmanjšalo se je za tri delavce. Tako ne beležimo takšne fluktuacije, kot v preteklih letih.

Še vedno ni razčiščeno vprašanje ureditve odnosov v zvezi z odprodajo plinske postaje. Plinska postaja je bila namreč prodana že v letu 1987 Zavodu za rezerve in Energetiki TOZD Butan plin Ljubljana. Ni pa bila odprodana tudi vodna postaja, ki je lokacijsko vezana na plinsko postajo, uporablja pa se za našo TOZD in plinsko postajo. Poleg tega pa je z odprodajo plinske postaje ostalo nerešenih še več vprašanj, kot je dobava oz. cena plina, vzdrževanje, čuvanje plinske postaje.

Kot vsako leto, tudi letos ni bilo pozabljeno na socialni standard delavcev. Po potrebi in možnosti smo delavcem zagotavljali kar se da ustrezen socialni standard. Tako smo dodelili stanovanjske kredite 7 delavcem, en delavec je dobil stanovanje, ena delavka je prejela enkratno denarno pomoč, naši delavci so tudi koristili Novolesove počitniške kapacitete za letovanje in zimovanje. Žal pa zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ni bilo možno ugoditi željam nekaterih delavcev, da bi kreditirali nakup predvsem ozimnice. Organizirali smo le nakup jabolk.

Ob koncu leta ugotavljamo, da je bilo v tem letu vrsto aktivnosti

porabnikov za doseganje proizvodnje ni problematična

– sproščanje sušilnih kapacitet

– aktiviranje linije lepljenja v novi lokaciji, z popolnitvijo manjkajočih osnovnih sredstev, omogočenost produkcije 20–30 % povečanja

– fizično doseganje US dolarjev od 12–15 % več v primerjavi s preteklim letom

Pri izplačilu osebnih dohodkov smo med najnižjimi v DO Novoles. Smatramo, da tu ni plačilo po vložnem delu.

Tudi v letošnjem letu smo se srečevali z reorganizacijo kadrovskih zasedb delovnih mest, ki nam ni v celoti prinesla željenih rezultatov.

Na samoupravnih organih TOZD smo obravnavali in sprejeli samoupravne splošne akte.

Uspešno smo izvedli referendum za reorganizacijo DO, katera za naš TOZD prinaša veliko spremembo, saj se delimo v dva dela in vključujemo v oba lesna TOZD.

Pri zaposlenih se v veliki meri srečujemo s težavami življenjskega standarda. Veliko imamo sodelavcev, ki nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja. Vedno več je takih, ki so socialno ogroženi, odvisni samo od osebnega dohodka TOZD.

Kljub vsem težavam pa bomo najbolj zadovoljni, če bomo imeli zagotovljeno delo za v naprej, zato želimo vsem zaposlenim DO Novoles srečno in uspešno v letu 1989.

TOZD TVP

Za nami bo še eno leto poslovanja v zelo zaostrenih razmerah, ki smo jih predvidevali in poizkušali vgraditi v letni plan. Na delavskem svetu smo sprejeli letni plan v povečanem fizičnem obsegu proizvodnje, zlasti smo

poudarili, da morajo biti naša prizadevanja usmerjena v boljše izkoriščanje delovnega časa in boljše izkoriščanje surovin, kljub temu, da zaradi zastarele tehnologije posujemo v težkih razmerah.

Po desetmesečnih dejanskih podatkih in ocenah za zadnja dva meseca ugotavljamo, da smo vse planske cilje zapisane v letnem ali operativnih planih izpolnili in celo preseglji. Prizadevanja vseh zaposlenih v TOZD-u so bila usmerjena v to, da bi se čim bolj prilagodili tržišču. Proizvodni program smo oblikovali tako, da bi dosegli čim višji dohodek. Ob koncu leta ugotavljamo, da nam je to v največji možni meri uspelo. Za izpolnjevanje planskih ciljev smo morali obdržati enako število zaposlenih. Odhod naših delavcev v zaslužni pokoj smo nadomestili z začasno prerazporeditvijo delavcev iz TOZD TPP in TSP.

Stroški proizvodnje so se gibali v mejah planiranih in ker se končne zaloge gotovih izdelkov niso povečale, je tudi ostanek dohodka za razmere v katerih gospodarimo zadovoljiv. V tem rezultatu se odraža tudi dobro delo nabavne in prodajne službe na domačem kakor tudi zunanjem trgu in si takega sodelovanja želimo tudi v prihodnjem letu. Oskrba s surovinami in materiali je bila zadovoljiva, vendar pa so v zadnjih štirih mesecih nastali veliki problemi pri nabavi bukove hlodovine. Zaloge hlodov so pod kritično mejo in se proizvodnja v tovarni lahko vsak trenutek ustavi. Zaradi uspešne kalkulacije in praktično razprodane celotne proizvodnje vezanih plošč je treba z vsemi napori zagotoviti, da ne bo prišlo do ustanovitve proizvodnje. Takšno stališče je sprejel tudi delavski svet na svoji seji 9. 12. 1988, s

poudarkom, da je potrebno v zimskih mesecih vse sile usmeriti v nabavo bukovih hlodov, zlasti zato, ker bi neizpolnjevanje naročil, posebno v izvozu, lahko imelo daljnosežne posledice za poslovanje tovarne.

Mi smo prepričani, da se težave, ki niso prve in tudi ne zadnje lahko premagajo s skupnimi močmi in da se bomo po nekaj mesecih lahko zopet posvetili samo proizvodnji ter izpolnjevanju zahtev, ki jih pred nas postavljajo naši kupci.

Tovarna vezanih plošč bo prihodnje leto praznovala že 30 let svojega delovanja. Tehnologija v tovarni je zastarela in ne omogoča kvalitete in ekonomične proizvodnje v prihodnosti, zato smo se skupno na samoupravnih organih odločili, da bomo v prvi fazi posodobili tehnologijo za proizvodnjo furnirja v mokrem oddelku.

Ta naložba mora izboljšati izkoriščanje surovine, znižati vse energetske stroške, znižati število zaposlenih in omogočiti kasnejše prestrukturiranje proizvodnega programa do leta 2.000.

Tujega dobavitelja sodobnejše opreme smo že izbrali in je zadovoljil vsem našim zgoraj omenjenim kriterijem. Naložba bo pokrita z lastnimi sredstvi, sredstvi bank in z italijanskim kreditom za vso opremo uvoženo iz Italije.

S to nabavo opreme hočemo zagotoviti uspešno poslovanje tovarne vezanih plošč tudi v prihodnosti in ga z uvajanjem novih izdelkov še izboljšati.

Prepričani smo, da je kolektiv TVP sposoben dosegati še boljše rezultate in v svojem razvoju hitreje napredovati, če nam razmere v katerih živimo ne bodo delale prevelikih težav.

Ob koncu naj zaželim slehernemu članu našega kolektiva in ostalim delavcem Novoles-a še posebej uspešno leto 1989.

P. J.

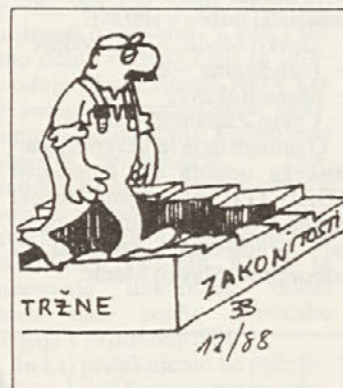
TOZD TAP

Hočemo ali ne, prišlo je obdobje zaključka poslovnega leta 1988. Smo zadovoljni ali ne? To vprašanje v tem trenutku nima odgovora. Poskušamo kljub temu odgovoriti na vrsto podvprašajev, vendar bomo prav gotovo še vedno nedorečeni.

Dosegli smo relativno dovolj visoko proizvodnjo, kljub že v naprej predvidenim težavam plasmaja. Ob zaostrenih pogojih gospodarjenja, kjer vplivajo na eksistenco proizvodnega kolektiva, poleg maksimalne možne količine tudi ustrežna kakovost proizvodov, smo se v Trebnjem letos srečali z vrsto težavami, katerih v preteklih obdobjih nismo poznali. Pravzaprav smo se tapovci prvič resneje srečali s protislovjem, ki vlada med inte-

resom delavcev in tržnimi zakonitostmi. Hočemo ali ne soglašati, vendarle bomo lahko proizvajali le tiste izdelke, ki jih lahko plasiramo na tržišču, naj si bo doma ali zunaj.

Za koncept eksistence proizvodnih kolektivov (med njimi tudi TAP) je v zaostrenih pogojih gospodarjenja težko predvideti, smotno pa, da imamo dobra izhodišča:

– v letu 1988 smo kljub že ugotovljenim težavam proizvedli skoraj 1200 ton akrilnih plošč in teh med drugim tudi 260 ton predelanih v svetlobne elemente za potrebe gradbeništva. Podatki so sicer skromni, če ne upoštevamo odločno prilagajanje proizvodnje tržnim možnostim, lahko pa bi dosegli približno 20 % količin več. Ob tem pa moramo poudariti tudi dosežke za uveljavljanje drobne galanterije ki je v relativno skromnem obdobju realizirala predelavo akrila v višini 5 ton. Ta dejavnost se iz dneva v dan nadalje razvija kljub začetnim težavam katerega je vsak program deležen, pa vendar verjamemo vanj.

Ob skoraj ponavljajočih podatkih o dejavnostih TOZD (morda zadnji! smo pred reorganizacijo) ne moremo mimo novega programa proizvodnje v TAP-u, tako imenovanega »Novilona« ali »poliamida«, sicer ne vemo kako bi ga imenovali (naj nam ne zamerijo strokovnjaki) vendar je pričakovanje vsaj v prvih obdobjih nezadovoljivo. Srečujemo se s težavami kvalitativnih izdelkov (predvsem pri izdelkih polc različnih dimenzij) ob tem pa nam vsem skupaj ni razumljiv odnos dobavitelja ob tako trdnih pogodbenih odnosih, da se sanacija tehnologije dolgo vleče. Kljub težavam smo izdelali približno 9 ton proizvodov v obliki plošč in cevi različnih dimenzij. V tem obdobju izdelki novilona praktično šele osvajajo trg v prihodnosti pa predvidevamo celotni plasma proizvedenih količin.

Ocenjujemo, da je padec plasmaja posledica pomanjkanja investicijskih sredstev v družbi, (naši proizvodi imajo tak tretma) obdobje pa bo trajalo še naprej zato bomo morali več truda vložiti v kakovost s katero bo možno tudi izvažati. To nam

potrjujejo prvi rezultati izvoza, ki smo ga letos dosegli.

Odnosi na trgu posredno vplivajo na odnose v proizvodnji, leti pa tudi na medsebojne odnose v kolektivih. Zaostrovanje je tudi v našem kolektivu doseglo letos tako stopnjo, da je nezadovoljstvo doseglo vrh prav ob glasovanju za reorganizacijo Novolesa.

Vodimo vrsto aktivnosti za ponovitev referenduma, rezultat pa bomo zvedeli ob izidu glasila.

TOZD TES v letu 1988

Tudi to leto je še kar uspešno potekalo v splošnem prizadevanju za izpolnitev zastavljenih planskih ciljev. Fizični plan smo izpolnili v vseh oddelkih TOZD kljub zmanjšanemu številu zaposlenih, saj smo ob koncu leta štirje manj kot na začetku, to je 149 delavcev od tega štirje pripravniki.

Skozi vse leto je bilo čutili večje pritisk za izboljšanje delovne discipline, izboljšanje tehnološkega reda in sploh boljše pristopa k delu, kar se je že pokazalo pri delu letos in upamo, da bodo rezultati vidni tudi v bodoče.

Pri obračunih poslovanja smo se srečevali s slabimi poslovnimi rezultati v DO in ker smo strošek firme bili pod močnim pritiskom zmanjševanja stroškov, zniževanja zalog materiala in rezervnih delov, kar nam je dodatno oteževalo delo. Zaloge materiala smo znižali za 27 %, prodali nekurantnih zalog materiala za 3 milijarde S din. Proti koncu leta smo morali, zaradi pomanjkanja sekancev za kurjenje, priključiti mazutni kotel in v enem mesecu pokurili 140.000 kg mazuta, kar je zneslo skoraj 7 milijard S din in podrlo prizadevanja pri varčevanju s stroški.

Poraba mazuta kaže na neresen problem deponiranja lesnih ostankov v letnem času.

V energetiki ostajajo še vedno nerešeni problemi iz preteklih let:

- mazutni kotel
- študija o dolgoročnem razvoju energetike
- vse bolj pereča ekološka problematika.

Omeniti moramo pomembno pridobitev v konstrukcijskem oddelku v pripravi dela.

Nabavili smo računalniško opremo za konstrukcijsko risanje in naši fantje se uspešno spoprijemajo z vse težjimi nalogami pri izdelavi novih strojev in naprav.

Letos smo tudi že skoraj usposobili centralno brusilnico, v kateri je možno opravljati okroglo zunanje in notranje brušenje, plano brušenje ter brušenje rezilnega orodja. V najkrajšem času načrtujemo tudi popravila rezilnega orodja, s čimer želimo rešiti dolgotrajni problem servisiranja rezilnega orodja.

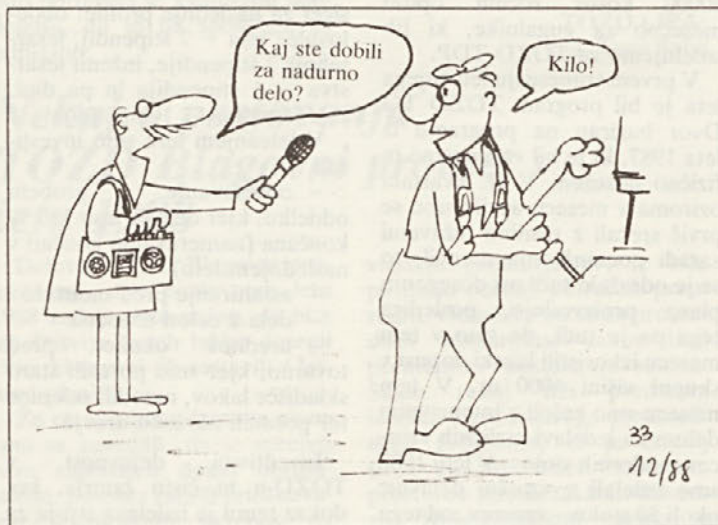
Trije naši delavci so bili letos invalidsko upokojeni, še nekaj jih ima občasne ali stalne zdravstvene težave. Naše člane smo vključevali v preventivno zdravstveno rekreacijo in moramo reči, da se je večina udeležencev o rekreaciji izrazila zelo pohvalno. Pogrešali pa smo sredstva za preventivno zdravljenje v topličah, saj ima nekaj ljudi velike težave z revmatičnimi obolenji in ožiljem, za katere rekreacija v Boh. Bistrici pa ni primerna. Za izboljšanje pogojev dela bi bilo potrebno več sredstev pa tudi več strokovnega znanja, tako bi bilo v bodoče tudi manj delovnih invalidov. V vsa prizadevanja za izboljšanje zdravja in počutja naših delavcev se je aktivno vključeval sindikat in skupno z delavskim svetom obravnaval in reševal mnogo problemov in vsakodnevnih težav.

Upamo, da bomo tudi v naslednjem letu, čeprav drugače organizirani, delali uspešno, kar želimo tudi vsem delavcem Novolesa.

SREČNO!

TOZD TSP

Za leto 1988 katero se približuje h koncu lahko rečemo že sedaj, da je bilo za TSP težko. Ker smo prvi kvartal zaključili z negativnim rezultatom, na tak zaključek so vplivali ukrepi ZIS iz leta 1987, smo si že meseca marca zastavili sanacijske ukrepe in sicer:

1. Izvršiti selekcijo proizvodnih programov
2. Zmanjšati število zaposlenih v TOZD
3. Zmanjšati zaloge
4. Opredelitev stabilnejših programov

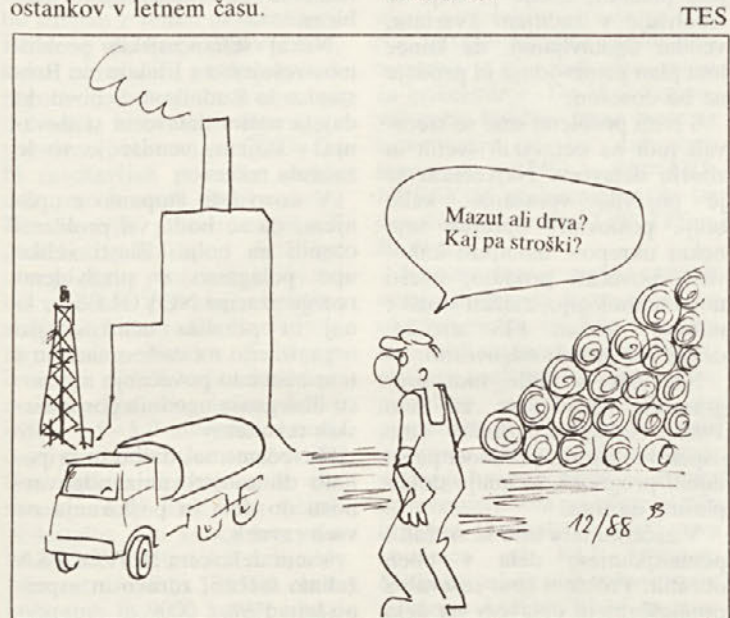
1. Selekcije proizvodnih programov smo se lotili intenzivno saj so bili nekateri izdelki negativni že v DIS stroških. Osnovna usmeritev pri iskanju novih programov je bila večja dohodkovnost s tem, da smo se morali spoprijeti z bolj zahtevnimi

število ni enakomerno zmanjševalo v razmerju norma režijski delavci, tako da je danes razmerje norma režijski delavci 32 %.

3. Zelo resno smo se lotili naloge zmanjšanje zalog saj smo skupne zaloge od 1. 1. 1988 zmanjšali za 30 %, različno po posameznih skupinah. Največ so se zmanjšale zaloge surovin in sicer za 50 %.

Kljub zmanjšanju skupnih zalog za 30 % nam ta naloga še naprej ostaja ena izmed glavnih nalog na področju gibanja surovin in ostalih materialov, saj vemo da so obresti, ki smo jih letos plačevali v ta namen bile že 900 %.

4. V naslednjem letu nameravamo še naprej iskati stabilnejše programe, pri tem ima že sedaj pomemben delež izvoz »OFORT« front v Sovjetsko zvezo. V naprej bomo delali predvsem za znanega kupca.

izdelki oz. se prilagoditi trenutnim razmeram. Sedaj lahko rečemo, da smo pri tem dosegli nekatere premike oz. rezultate, saj danes v našem programu ni izdelka, ki bi izkazoval negativni dohodek.

2. Drugi pomembnejši ukrep je bilo zmanjšanje zaposlenosti iz 326 na 260 delavcev. Žal se

V TOZD ocenjujemo, da bomo leto 1988 kljub dobrim rezultatom od maja meseca naprej, predvsem zaradi izredno slabih pogojev gospodarjenja v prvih štirih mesecih končali z negativno, kar pa nam ne podira prizadevanj za uspešno leto 1989.

Nikola Šimrak

TOZD TGD

V TOZD TG Dvor je zaposlenih 120 delavcev, od tega je polovica žensk in polovica moških. Letni plan proizvodnje v letošnjem letu je znašal 1.900.000 USA \$, kar pomeni mesečno 158.333 USA \$. Interne kooperacije pa je okoli 30000 kosov ročnih opiral mesečno za gugalnike, ki jih izdelujemo za TOZD TDP.

V prvem trimesečju letošnjega leta je bil program TOZD TG Dvor baziran na programu iz leta 1987, ki je bil vrednostno in fizično dosežen. V II. kvartalu oziroma v mesecu aprilu smo se prvič srečali z resnimi težavami zaradi pomanjkanja naročil, to se je odražalo tudi pri doseganju plana proizvodnje, posledica tega pa je tudi, da smo v tem mesecu izkoristili lanski dopust v skupni višini 6000 ur. V tem mesecu smo začeli z intenzivnim delom na izdelavi različnih vzorcev modernih stolov. V letu 1988 smo izdelali v vzorčni delavnici okoli 50 stolov - vzorcev, od tega 30 različnih tipov vzorcev, s strani kupcev pa je bilo potrjeno 9 stolov in 3 fotelji, kar je pomnilo zapolnitev plana do konca leta 1988.

stroškov, lahko pariramo čedalje hujši konkurenci.

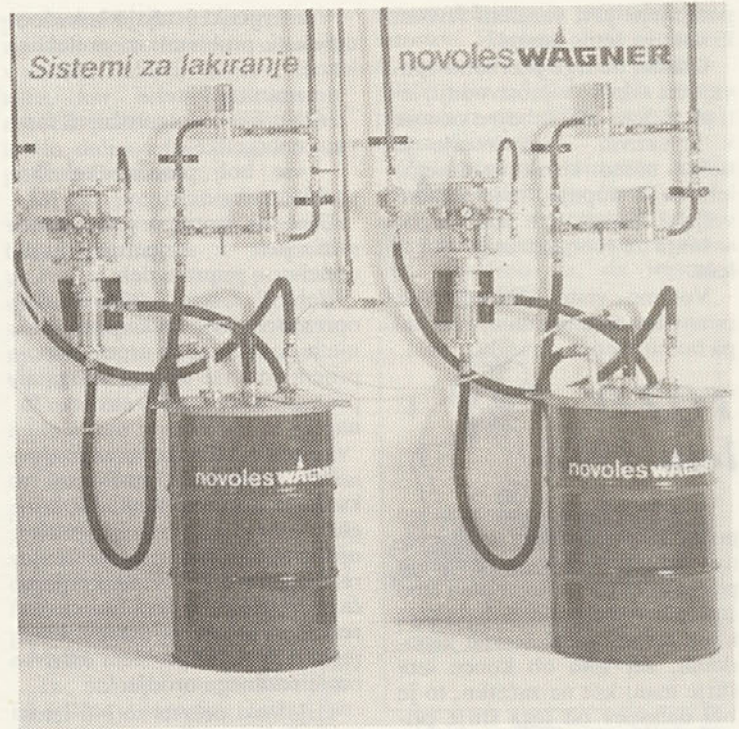
Največje težave v letu 1988 smo imeli z nekontinuirano dobavo interne kooperacije ter z uvajanjem novih tipov stolov, saj smo imeli včasih tudi po tri nove tipe stolov v enem mesecu, posledica vsega tega pa je tudi nedoseganje plana.

TOZD TG Dvor je v letu 1988 razpisal kadrovske štipendije in sicer za naslednje profile: obdelovalec lesa - 7 štipendij, lesar-tehnik 2 štipendije, inženir lesarstva - 1 štipendija in pa dipl. ing. lesarstva - 1 štipendija.

V letošnjem letu smo investirali v

- odsesovanje v grobem oddelku, kjer dela še niso 100 % končana (nameravamo končati v naslednjem letu)
- asfaltiranje pred montažo
- dela v celoti izvršena
- ureditev okolice pred tovarno, kjer smo porušili staro skladišče lakov, naredili zelenico ter posadili okrasno drevje.

Inventivna dejavnost v TOZD-u ni čisto zamrta, kot dokaz temu je izdelava stroja za brušenje različnih hrbtnih letov ter montaža foto celice na valjni brusilki, ki služi za nemoteno delovanje brusnih trakov, zasluga tega pa je izključno las-

TOZD SIGMAT

Leto 1988 se približuje koncu. V začetku leta smo si postavili določene cilje, nekaj smo jih uresničili, nekaj pa jih kljub naporom ni bilo mogoče realizirati.

Zaradi pomanjkanja obratnih sredstev, visokih cen reprodukcijskega materiala in visoke inflacije, je bila za tozd Sigmat, kakor tudi za vse ostale tozde ena od bistvenih nalog znižati zaloge. Na tem področju je bilo vloženi dosti naporov, vendar ne zmanj, saj beležimo precejšnje znižanje zalog.

Na področju nabave strmino za tem, da se nabavlja material od najcenejšega ponudnika in s čim krajšim dobavnim rokom.

Fizični plan proizvodnje in prodaje ne bomo dosegli zaradi slabo obdelanega trga in posledično slabe prodaje. Delamo samo tisto kar prodamo.

V začetku leta in tudi v poletnih mesecih smo imeli prodajo pod planom, stanje prodaje se izboljšuje v zadnjem kvartalu, vendar ugotavljamo, da konec leta plan proizvodnje in prodaje ne bo dosežen.

S temi problemi smo se srečevali tudi na delavskih svetih in zborih delavcev. Največkrat se je pojavilo vprašanje, kako bolje poslovati? Sprejeli smo nekaj ukrepov: izboljšati kakovost, povečati prodajo, uvesti novo tehnologijo, znižati stroške nabave, znižati FIS stroške, delati več in bolj odgovorno.

Narejene so bile tudi programske opredelitve za leto 1988. Nekaj programov smo uspeli realizirati, prednost pa so dobili programi, ki imajo dober plasm na trgu.

V začetku leta smo se srečali s pomanjkanjem dela v obeh obratih. Problem smo reševali s premeščanjem delavcev na delo

v tozde ki so imeli pomanjkanje delovne sile.

V oktobru in novembru smo zaradi pomanjkanja dela v kovinskem obratu uknili delovne sobote in jih nadomestili s koriščenjem rednega oziroma neplačanega dopusta.

17. 10. 1988 smo uspešno izvedli referendum. V letu 88 ne beležimo novih zaposlitev, razen 6 delavcev za določen čas v obratu poliester in zaposlitev dveh serviserjev za področje Vojvodine, kar je bilo nujno potrebno.

Iz JLA se je vrnilo na delo v naš tozd 7 delavcev, sporazumno nas je zapustilo 6 delavcev, 1 delavec pa je bil disciplinsko izključen.

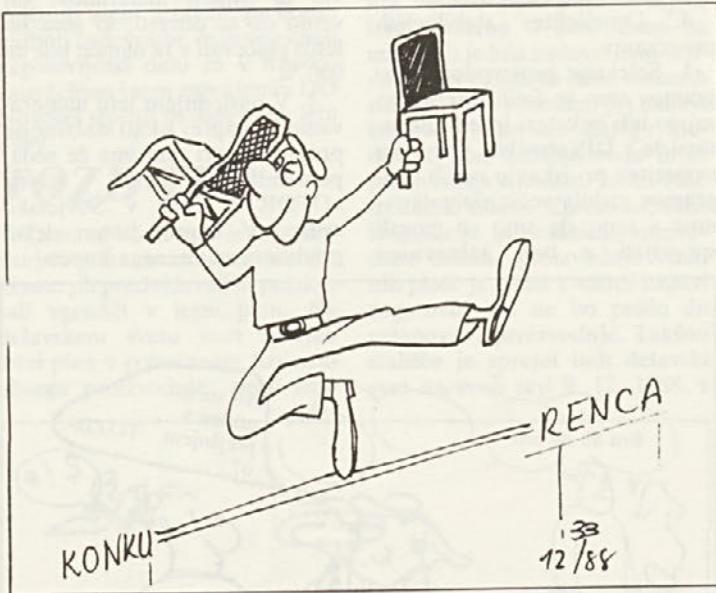
Za opravljanje pripravništva smo v tem letu sprejeli 3 štipendiste. V zadnjem času beležimo probleme z dodeljevanjem stanovanj. Možnosti nakupa novih stanovanj ni, prosilcev pa je vedno več. V letošnjem letu smo rešili le en stanovanjski problem.

Nekaj stanovanjskih problemov rešujemo z Elektrarno Brestanica in Rudnikom Senovo, ki dajeta našim delavcem stanovanja v najem, vendar je to le začasna rešitev.

V novo leto stopamo z upanjem, da se bodo vsi problemi obrnili na bolje. Zlasti velike upe polagamo v predvideno reorganizacijo NOVOLES-a, ki naj bi prinesla učinkovitejšo organizacijo na vseh ravneh in s tem bistveno povečanje možnosti doseganja ugodnih gospodarskih rezultatov.

Zavedamo se, da bo to pripeljalo do zaostrovanja odgovornosti do dela in poslovanja na vseh ravneh.

Vsem delavcem NOVOLESA želimo srečno, zdravo in uspešno leto 1988.

Z lastnim razvojem smo porabili za izdelavo vzorcev približno 3000 ur, prišli pa smo tudi v tako imenovani višji cenovni razred. Uknili smo tudi v tako imenovani višji cenovni razred. Uknili smo tudi proizvodnjo dveh tipov stolov (2010/20 in pa 9310/20), ker v bistvu z zelo nizko ceno niso več pokrivali niti same surovine. Programska usmeritev v letu 1988 je proizvodnja visokokakovostnih zahtevnih stolov, kar mislimo nadaljevati tudi v naslednjem letu, ker samo z majhnimi serijami visokokakovostnih stolov, z fleksibilnostjo proizvodnje, s čimboljšim izkoriščanjem delovnega časa, s stabilizacijo delovnih mest ter z zmanjševanjem DIS ter FIS

tne vzdrževalne skupine v TOZD-u ter tehnologov!

V letošnjem letu smo se na referendumu odločali za reorganizacijo DO in s tem sprejeli tudi vse samoupravne splošne akte, ki so za to potrebni.

V TOZD-u smo uvedli tudi službo kontrole kakovosti, katera dobro opravlja svojo funkcijo. Glede na to, da je gospodarska situacija v letošnjem letu izredno težka, menimo, da se v prihodnjem letu z dobro zastavljenim planom ter z dobro cenovno politiko lahko izvlečemo iz krize.

SREČNO!

Vodja tehološke priprave dela:
Leko Zoran

TOZD LIPA

Splošna dogajanja

V tekočem letu je bilo povprečno 134 zaposlenih.

Povečala se je kvalifikacijska struktura, z izobraževanjem ob delu na V. stopnji.

Fluktuacija je bila minimalna, predvsem odhodi in prihodi iz JNA. Gibanje povprečnih osebnih dohodkov v TOZD je identično gibanje povprečnih OD v DO, kar pa seveda pomeni zaostrjanje za občinski povprečjem. Posledica tega in padca realnih osebnih dohodkov je tudi slabšanje standarda delavcev in pojav prvih socialnih problemov. Naloga za naslednje leto je proučiti socialne probleme in izdelati predlog pomoči. Večje stanovanjske problematike ne beležimo, razen enega primera, ki se trenutno ne da rešiti. Skupaj s TOZD-oma v občini Krško smo razdelili stanov. posojila individ. prosilcem. Sredstva so bila minimalna. Pet delavcev iz našega TOZD je prejelo posojila. Glede na slabo situacijo in padec standarda delavcev se je zmanjšalo število letovanj v počitniških kapacitetah. Nekaj kapacitet je ostalo nezasedenih in smo jih odstopili v koriščenje TOZD-u BOR. Predlog je, da bi skušali v DO razširiti preventivno zdravstveno rekreacijo in s tem omogočili širšemu krogu delavcev možnost udeležbe.

Zavedamo se, da le zdrav človek, neobremenjen s težavami doma in na delu, lahko prispeva svoj delež za dobro gospodarsko situacijo inb normalen osebnih standard.

Gospodarsko gibanje

Globoko sem zajemal sapo in obdajala me je notranja tesnoba, ko sem zbiral v mislih kako opisati gospodarska dogajanja v letošnjem letu, ki se izteka.

Da je bilo leto v smislu gospodarjenja zelo težko, menim da ni potrebno posebej poudarjati. Že sam osnutek plana za leto 1988 je bil izdelan z veliko neznankami. Bistveno vprašanje plana je bilo, kako ob danih predpostavkah zagotoviti višino ustvarjenega dohodka, ki bi dajal osnovo za pozitivno poslovanje TOZD. Da bi zagotavljali potreben dohodek, smo stremeli, da bi v okviru Novolesovih potreb zagotovili potrebno količino fizičnega obsega plana proizvodnje, ki naj bi vseboval potrebno količino struženih, kopiranih elementov, ter miznih pedistalov, da bi proizvodnja skozi leto potekala normalno. Tovarna letno lahko izdelata 4,5–5,0 milijonov komadov struženih elementov, 250 tisoč zahtevnih kopiranih elementov in 25 tisoč kom miznih pedistalov. Do konca leta nam bo uspelo izdelati 4,0 milijonov kom struženih, 172.000 kom kopiranih in 9000 kom pedista-

lov. Poleg pedistalov smo za domačega kupca izdelali 6000 kom spiralnih stebričkov za izvozne spalnice. Na področju kopiranja smo izdelali tudi pogonske propelerje za škropilne naprave na kmetijskih avionih, potem držala za športne in tekmovalne loke. Na planu struženja in kopiranja se odvijajo določene spremembe posebno v drugi polovici leta, ko so upadala naročila na struženem programu. Spremembe so nastale tudi na kopiranem programu. Zmanjšalo se je naročilo enostavnih kopiranih nog (stoli, servirne mize itd.) povečala pa so se naročila po kopiranih elementih zahtevnega stolovnega programa. Določeni tipi nog so tudi rezbarjeni, kar daje končnem izdelku še večjo težo potrebne kvalitetne izdelave nog.

Leto, ki je za nami smo v LIPI imenovali leto KVALITETE. Kajti strogo oko prevzemnih kontrolorjev ne dovoli najmanjših napak vidnih na elementih. Menim, da smo začeli dojemati, da je prišel čas, ko lahko prodaja samo dober izdelek. Veliko truda smo vložili, da bi našim finalnim TOZD-om zagotovili pravočasno dobavo. Menimo, da se je planska disciplina izboljšala v primerjavi s preteklim letom, vendar pa še ni tista, ki jo narekuje današnji čas. Tu ni krivda samo na naši strani, dogaja se, da ne dobimo pravočasno naročene surovine in posledice so očitne. Stabilnejši mesečni plani in planiranje celotne proizvodnje s pomočjo računalniške informatike bo še izboljšalo plansko disciplino.

V letu 1988 je padla proizvodnja lesnih briket za cca 400 ton, v primerjavi z letom 1987 (lanska proizvodnja 2200 ton).

Glavni vzroki za takšno stanje so bile večje okvare na stari briketirki. Nov briketirni stroj, ki je bil postavljen v mesecu maju, je povzročil velike zagonske težave (potrebne konstrukcijske spremembe) je začel redno obratovati v mesecu novembru.

Zaradi zmanjšanja proizvodnje v novembru (izpada je bilo cca 100.000 kom struženih elementov) je bilo tudi manj mase za briketiranje. Da bi si zagotovili večjo količino lesne mase za briketiranje je bil nabavljen tovornjak z EMO – KONTEJNERSKIM prekucnikom, ki bo dovažal maso iz tozid TPP, TPE in BOR-a.

Končno nam je uspelo sanirati stanje doziranja lesne mase na obe briketirke, tako da so v silos montirali sušilno napravo, ki preprečuje nastajanje »velba«. Vse potrebno je pripravljeno za postavitev protihrupne stene da zaščitimo bližnjo okolico od prevelikega hrupa. Ostala dejavnost na investicijskem področju ni bila obsežna. Dokupljena je bila nova stružnica od KLI Logatec. Mišljena je bila tudi nabava nove stružnice LOCATELLI za stru-

ženje večjih elementov. Obstojče stružnice kličejo po generalni obnovi, ker nekatere obratujejo že več kot 15 let neprekinjeno.

Ko smo v mesecu novembru 1987, prevzeli kooperacijsko sodelovanje z zunanjimi Novolesovimi kooperanti Center 8. Maj Varaždin in Jasen – Puščina, je obveza postala še večja. Blago, ki je prihajalo iz kooperacije, je bilo potrebno še kvalitetno »dodelati«, da je bil sposoben za odpremo.

Nekaj o poslovanju TOZD Blagovni promet v letu 1988

Delavci TOZD Blagovni promet smo si v poslovnem letu 1988 zadali vrsto nalog, da bi z izpolnitvijo le-teh lahko dosegli cilje, ki smo si jih zastavili z letnimi plani.

Ze ob sprejemu letnega plana smo se zavedali, da je sprejeti plan zastavljen dokaj optimistično, posebej zaradi pričakovanih restriktivnih ukrepov na področju gospodarjenja, ki ga je napovedal ZIS. Pričakovali smo močan pritisk na osebni standard občanov, kar močno vpliva tudi na doseganje zastavljenih ciljev, posebej pri trženju z izdelki namenjenimi končnemu kupcu, ravno tako pa tudi na paletu izdelkov namenjenih izključno investicijski prodaji, saj vsaka restriktivna politika močno vpliva tudi na obseg investicij.

V drugi polovici januarja smo pričeli s preureditvijo salona pohištva v Novem mestu. Salon, ki se je v preteklosti ukvarjal s prodajo pohištva raznih jugoslo-

Naše napore za pozitivno poslovanje izničuje grozeča inflacija, visoki proizvodni stroški (glavna postavka cena elek. energije). Doseženi procent ustvarjenega dohodka je padel veliko pod 20 %, kar je veliko premalo za pozitivno poslovanje.

V upanju, da bo sprejeta gospodarska reforma stvari obrnila na bolje, vam želim zdravo novo leto 1989.

TOZD LIPA:
Ing. Tone Šoba

vanskih proizvajalcev, je bilo po naših ocenah potrebno preurediti. Odločili smo se za preureditev notranjosti kakor tudi preureditev poslovanja salona. Salon sedaj trži predvsem izdelke Novolesovega proizvodnega programa, ki je dovolj širok za zapolnitev razstavnih prostorov salona takšnih dimenzij. Rekonstrukcija salona je bila izvedena v rekordnem času in sicer v cca 20 dneh, za kar so zaslužni vsi izvajalci, ki so sodelovali pri preureditvi kakor tudi vsi zaposleni v salonu, ki so v času, ko je bil salon zaprt tudi sami aktivno sodelovali pri preureditvi. Po uspešni otvoritvi preurejenega salona smo bili deležni vrsto pohval, tako domačih, kot tujih obiskovalcev, saj salon izkoristimo tudi kot razstavni prostor za preureditev izdelkov domačim kakor tudi tujim poslovnim partnerjem.

Kljub pričakovani težki prodaji za leto 1988 smo bili v prvem in drugem kvartalu priča

velike konjunktore na domačem trgu. Smatramo, da je bil temu vzrok pričakovani velik porast cen po napovedani odmrznitvi koncem prvega polletja.

Tako smo se znašli v situaciji velikega obsega naročil in s tem tudi s problemom pri redni produkciji in izbavi izdelkov. Ob sicer zamrznjenih cenah končnih izdelkov pa so nam cene pri nabavi repromaterialov in surovin v tem obdobju skokovito naraščale (razno oblikovanje cen skozi posebne oblike prikazovanja izdelkov po posebnem naročilu). Vse to je močno vplivalo na dohodkovnost naših programov, ki so bili pod strogim nadzorom, tako republiških kot tudi zveznih inšpekcijskih organov glede dviga cen. Po konjunktornem prvem polletju smo se v drugi polovici leta – v tretjem kvartalu – znašli pred prostim oblikovanjem cen za skoraj ves naš proizvodni program in bili priča padcu naročil na domačem trgu. Pri izdelkih namenjenim izvozu pa je razkorak med rastjo cen vhodnih materialov in zapoznelo rastjo tečaja tuje valute ponovno vplival na padec dohodkovnosti. Zaradi težke situacije se je vodstvo DO opredelilo za zmanjšanje oziroma optimalizacijo vseh vrst zalog. Posebej pereč problem se je pokazal na področju nabave surovin in repromaterialov, saj je bilo potrebno spretno krmariti med optimalnimi zalogami in redno oskrbo proizvodnih temeljnih organizacij. To se je odražalo v močnih pritiskih v nabavnem sektorju z izjemno kratkimi dobavnimi roki – naročila tako rekoč čez noč. Smatramo, da smo nalogo v zvezi z optimalizacijo zalog dokaj vestno izvrševali, kar se posebej kaže na področju zalog gotovih izdelkov.

Po vročem in sušnem polletju smo prešli v težko obdobje jeseni, tako na področju prodaje, kjer se je borba s trgom nadaljevala, vendar plansko zastavljenih ciljev nismo uspeli v celoti izvrševati. Posebej problematična pa je postajala in je še vedno oskrba s surovinami – z nabavo hlodovine, saj nam je vsem poznano, da je nabava hlodovine sezonskega značaja in rabimo zaloge za preživetje zimskega obdobja, kar nam bo uspelo le z izjemnimi napori tako delavcev TOZD BLP kot tudi vključevanja celotnega vodstva DO.

Poleg rednih aktivnosti, ki smo jih izvrševali v TOZD BLP na področju prodajne nabavne funkcije smo se tudi aktivno vključevali pri snovanju novih proizvodov za domači in tuji trg in pričeli z organiziranjem novih oblik in poti trženja.

V drugem kvartalu smo po več letnem sodelovanju s firmo KONIM prešli na popolnoma

samostojno obdelavo trga prodaje investicijskih proizvodov TOZD TAP – na domačem trgu in začeli z obdelavo tujega trga, kjer smo v tretjem in četrtem kvartalu že zaključili dogovore in pričeli z realizacijo izvoza izdelkov na evropski trg. Izvedli smo tudi kadrovanje predstavnikov za prodajo vseh investicijskih izdelkov na jugoslovanskem trgu in pričeli z reorganizacijo predstavništva s tem, da v prvem obdobju odpiramo predstavništvo v Beogradu in Sarajevu.

Preko celega poslovnega leta 1988 smo se vključevali v predstavitev naših proizvodnih programov na sejnih v Jugoslaviji in posameznih sejnih v tujini. Z nekaterimi izdelki smo dosegli zavidajoče uspehe in si pridobili vrsto priznanj. Ravno tako smo pričeli intenzivno opremljati prodajna mesta, za katera smatramo, da so primerna za Novolesov proizvodni program. Zato smo zaposlili tudi arhitekta, saj moramo ta prodajna mesta tudi primerno vzdrževati in dopolnjevati z novimi programi. Menimo, da je to začetek del poti k povečani izgradnji Novolesovega imena tako doma kot tudi v svetu.

Zaradi ugotovljenih dejstev, da je Novoles izrazito »proizvodno orientirana OZD« in zaradi ugotovljenih potreb po preusmeritvi na tržno orientirano OZD, zaradi česar našo DO že ustrezno reorganiziramo, smo v TOZD BLP pričeli z vrsto aktivnosti, ki jih že in bodo v prihodnosti služile pri odločanju poslovne politike na podlagi zahtev trga.

Za projekt marketinško podprt informacijski sistem smo nabavili osebne računalnike pričeli z računalniškim opismenjevanjem delavcev TOZD BLP, naši sodelavci v sektorju za razvoj trženja pa so pripravili vrsto ekonomskih analiz kot pomoč pri lažjem poslovnem odločanju.

Pred nami je kratek pregled aktivnosti v poslovnem letu 1988, iz katerega je razvidno, da je bilo leto za vse delavce DO NOVOLES težko saj se vsa nihanja na trgu direktno ali posredno prenašajo na vsakega zaposlenega. Naše razmišljanje o poslovnem letu 1988, ki je pred nami, niso pesimistična, smatramo pa, da bo poslovno leto, ki prihaja težko in da bo potrebno mnogo dodatnih aktivnosti v vseh poslovnih funkcijah.

Pri pregledu poslovanja nismo nikjer omenili kvalitete naših izdelkov. Menimo, da je kvaliteta izredno pomemben faktor pri trženju izdelkov, še posebej v obdobju recesije, za katero smatramo, da se bo tudi nadaljevala. S tako kvaliteto kot jo dosegamo danes, ne moremo in ne smemo biti zadovoljni, saj tako kažejo tudi analize, ki smo jih izdelali mi in tudi analize, ki

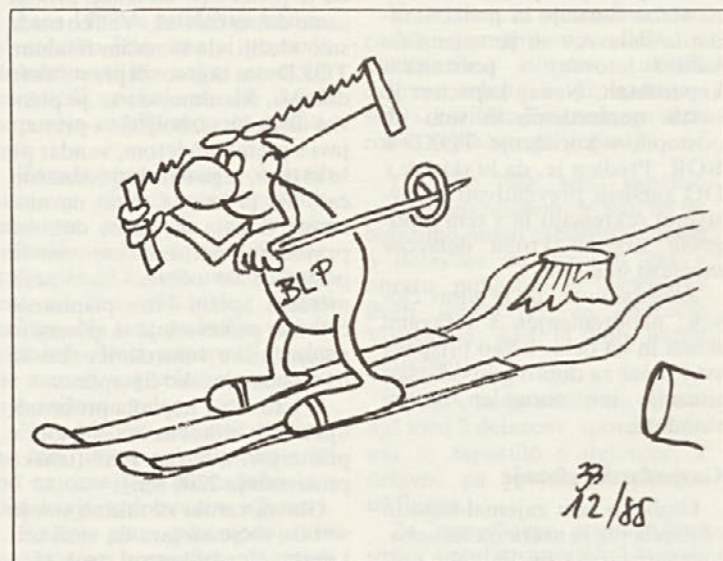
jih izdelujejo službe v DO NOVOLES, ki se ukvarjajo posebej s kvaliteto naših izdelkov. Kvaliteta močno vpliva na trženje še posebej v obdobju recesije, saj se kupec odloča za nakup izdelka težko, če se pa že odloči, zahteva za primerno ceno tudi primerno kvaliteto. Zato je le-ta izredno vpliven dejavnik pri preboju na domači kot tudi na tuji trg, kamor smatramo, da bomo morali v letu 1989 še pospešeneje tržiti celoten novolesov proizvodni program, da bi tako omilili pričakovani izpad na domačem trgu.

Predlagamo vsem zaposlenim delavcem, še posebej pa vodstvu DO, da poslovno leto 1989 razglasimo za leto kvalitete. Prepričani smo, da je naš predlog umesten in celo potreben ter zato imenujmo

LETO 1989 –
LETO KVALITETE!

SREČNO!

Gorjup Tomo

Služba za razvoj trženja

Leto 1988 je za Sektor za razvoj trženja pomenilo:

– nadaljevanje poti k posodabljanju pristopa trženja novih izdelkov

– iskanje resursov (predvsem kadrovskih), ki bi omogočili razvoj vseh marketinških funkcij.

Pred nami so izredno turbolentne razmere, kjer marketing kot koncepcija izgradnje sodobne, tržno orientirane poslovne in razvojne politike čedalje več pridobiva na teži.

Sektor za razvoj trženja (v sedanji org. tako nominiran) je v bistvu iniciator marketinških aktivnosti, filter aktivnosti za obnašanje podjetja usmerjeno potrebam potrošnikov.

Skrbi za ravnotežje med tržiščem in podjetjem. Kako nam je

to uspevalo v '88? Še vedno smo na začetku – potrebno je razviti vse marketinške funkcije (razvojne narave; operativne so na sektorski ravni posebej.

V raziskavi marketinga smo opravili pionirsko delo; raziskovalci marketinga so večji del spoznanj pridobili na programu: pohoštvo in polfinala, nekoliko manj smo bili angažirani na Kolpi ter nalogami skupnega pomena.

V politiki oz. razvoju izdelka smo se pretežno ukvarjali s pohoštvo (Omega, Ajda, Akrlina galanterija) ter Kolpo.

V tržnem komuniciranju smo v EP poskrbeli za ponatise perspektiv (12 vrst), ter koncipiranje novih, kakor tudi za oglašanje v revijah in na radijskih postajah.

V pospeševanju prodaje so nosilne aktivnosti bile realizirane na:

– sejnih (15)

– razstavnih prostorih (25)

Realizirali smo tudi tri (3) akcijski prodaji.

V MIS (marketinško inf. sistem) smo naredili vse predpriprave za pričetek projekta v I/89.

Koliko nas je?

Danes 8 (do maja nas je bilo 5, do oktobra '88, nas je bilo 6!)

Plani za '89!

Razvijati je treba te funkcije sistemsko in sproti simulirati delovanje sistema. »Poskusni zajec« bo predvsem program KOLPA. Tudi kadrovske se moramo ojačati, predvsem želimo v svoje okolje pridobiti strokovnjake, ki jih žal ni, ker je v naši domovini do pred kratkim veljalo načelo distribucije, nekonkurenčnosti in končno, kot v vsaki družbi pomanjkanja zatiranja in inovativnosti.

Marketing kot stroka je bil prisoten v kakšnem, učbeniku, na seminarju – v gospodarstvu smo delovali: nevarno operativno, degradirali smo stroko in občudovali rezultate tistih, ki so jo spoštovali.

Prihajajo drugi časi!

Pehnc Đurda

Novo gospodarsko leto 1989 je tik pred nami. Zbrali smo se na svečani seji delavskega sveta DO na Otočcu, kjer smo si zaželeli veliko uspehov, boljših rezultatov, več optimizma. Žal vsega tega v letu 1988 nismo dosegli. Kot je vsem znano, smo se celotno leto 1988 srečevali z vrsto težavami, zlasti na gospodarskem področju, saj je prvo polletje 1988 minilo v znamenju »zamrznitev« oz. interventne zakonodaje iz oktobra 1987, nato pa v obdobju po »majskih« ukrepih 1988. Vse to je pomembno vplivalo na poslovanje DO in s tem tudi na aktivnosti in delo delovne skupnosti.

Z letnim planom, ki je bil sprejet v februarju 1988 smo si

Projekt makro in mikro organiziranosti:

Referendum v oktobru 1988 je bil izveden v vseh TOZD in DSSS in sicer uspešno, razen v tozdz TAP, ki referendum ponavlja 19. 12. 1988.

V strokovnih službah smo pripravili vse strokovne podlage, da bi nova organiziranost začela delovati od 1. 1. 1989. Pri tem so se veliko angažirali sodelavci iz tehničnega centra za Drvo Zagreb, zlasti pa seveda odgovorni delavci in strokovne službe Novolesa.

Projekt »kakovosti« – s prof. dr. Andrejčičem sodelujemo na tem projektu še naprej. V letu 1988 smo nadaljevali z uvajanjem ustreznih kakovosti v lesnih TOZD, ki še niso imeli to vpe-

obdelave na računalniku VAX in stare obdelave na računalniku FACOM. V zadnjem času slišimo veliko kritik na delo te službe, čeprav mnogokrat neopravičeno.

Zlasti se uporabniki pritožujejo na počasnost dela računalnika in neustrezne povezave (zlasti TOZD TGD). V letu 1988 smo uspeli povezati s centralnim računalnikom tudi TOZD Sigmat.

Letos smo dokončali in upamo tudi odpravili nekatere pomanjkljivosti na področju materialnega in blagovnega poslovanja.

Zaposlili smo novega sodelavca na področju dela z osebnimi računalniki in pripravili program s področja zdravstvenega varstva, ki bo startal z delom s 1. 1. 1989.

Analitsko planska služba:

Služba je opravljala redna dela opredeljena s programom in sicer:

- izdelala je letni plan 1988
- kvartalne plane
- mesečne plane

Zlasti pa se je še naprej intenzivno ukvarjala s pripravo podatkovnih podlag za kvalitetnejše podatke, zlasti s področja kalkulacij, predkalkulacij itd. Izdelovala je tudi vse ustrezne podlage za izračunavanje delovne učinkovitosti za področje nagrajevanja.

Posebna finančna služba:

PFS si je prizadevala kot v predhodnih letih, predvsem ohranjati tekoče likvidnosti in obvladovanja finančnih tokov. Žal ji to ni dobro uspevalo. Po dolgi letih je bil Novoles mnogo dni in tednov blokiran. Dnevno je bilo mnogo več obveznosti (do dobaviteljev, OD, obveznosti iz dohodka itd.), kot pa je bilo prilivov oz. »kolikor je bilo denarja.«

Kljub uspešnemu zniževanju zaloga, zlasti v zadnjih mesecih, se je likvidnostna situacija zaostrovala in dosegla vrhunec v teh dneh, saj v ponedeljek 12.12. 88 ob 13. uri še nismo imeli zago-

tovljenega denarja za osebne dohodke. Glavni vzroki za to so:

- preslaba prodaja tako na domačem trgu kot v izvozu
- nadaljevanje poslovanja z izgubami
- prevelik odliv za dobavitelje in

- neobvladovanje poslovanja prek kontokorenta itd.

Delavci v PFS na to pravzaprav ne morejo veliko vplivati.

Ključna ozadja so v TOZD BLP in sicer uspešna prodaja in nabava in v proizvodnji, ki mora proizvesti izdelek s čim manjšimi stroški, izdelek ki je atraktiven za tržišče

Dokler tega ne bomo dosegli, bomo te težave imeli še naprej.

Računovodska služba:

Služba je redno v skladu s predpisi opravila naloge:

- izdelala zaključni račun 1987
- vse periodične obračune 1988
- vse mesečne obračune 1988
- vrsto analiz

Opravljena je bila inšpekcijska kontrola s strani SDK za TOZD TSP, TPP in BLP. Najavljena pa je revizija oz. ocena zaključnih računov za nekatere TOZD.

Kadrovsko socialna služba:

a) Na področju kadrovanja

Uspešno smo izvajali sanacijski program, saj smo zmanjšali število zaposlenih od 2997 delav-

zadali program dela, ki je zajemal predvsem naslednje bistvene aktivnosti:

- projekt makro in mikro organiziranosti DO
- nadaljevanje dela na projektih »integralni informacijski sistem«
- nadaljevanje na projektu »kvaliteta življenja«
- nadaljevanje na projektu »kakovosti«
- projekt »študija dela«
- nadaljevanje dela na področju varstva okolja
- obvladovanje finančnih tokov

Poleg tega so posamezne strokovne službe morale opraviti redno delo, ki so ga dolžne opraviti v skladu z našimi samoupravnimi splošnimi akti.

Čeprav so nas pestile gospodarske težave, lahko s ponosom ugotovimo, da smo se kadrovsko okrepili in da je struktura kadrov bistveno boljša, kot je bila situacija v l. 1987, saj smo uspeli nadomestiti ves izpad iz leta 1987 in ga tudi precej povečati.

V prvem delu poročila bi želel pojasniti v kakšni fazi so posamezni projekti:

ljano (TSP, TPI, TGD, TPE) in nelesnih TOZD (Sigmat, TAP), tako da v letu 1989 ostane še TOZD TKO.

Projekt študija dela je v začetku leta sicer začel z intenzivnim delom, vendar smo tekom leta prenehali sodelovati z zunanjimi sodelavci zaradi reorganizacije DO, zato je intenzivnost dela nekoliko usahnila, vendar se služba kadrovsko krepi in v letu 1989 pričakujemo večjo intenzivnost dela, zlasti na področju organizacije dela, stabilizaciji delovnih mest itd.

Projekt kvalitete življenja – delo na tem projektu je bilo intenzivno zlasti na področju zdravstvenega varstva in delno na področju kadrovanja in zaposlovanja, medtem, ko nosilci na področju delovanja DPO in društev niso bili ustrezno aktivni, kot smo se dogovorili z letnim programom dela.

O ostalih nalogah bom poročal v okviru dela posameznih služb.

Služba za informatiko:

Tudi v letu 1988 je delo službe potekalo aktivno in sicer nove

Uspeli smo nadoknaditi vse pravnike in ekonomiste, ter delno tehnične profile, žal pa smo še vedno šibki v kadru na področju oblikovanja.

Nismo izvedli prenosa kadrovske evidence na nov računalnik, ker je bila delavka iz službe za informatiko na porodniškem dopustu in še ne spremljamo sistematično vzroke fluktuacije, kar moramo zagotoviti s 1. 1. 1989.

Izvedli smo vse razpise za delavce s pooblastili in odgovornostmi, direktorje TOZD, ki jim je potekel mandat in nove člane KPO.

b) Na področju izobraževanja: Plan izobraževanja za leto 1988 je v veliki meri realiziran. Ni bila realizirana prekvalifikacija delavcev z IV. stopnjo, ki niso lesarji (npr. trgovci, frizerji itd.) v poklic mizar široki profil.

Štipendiranje: razpisano 284 štipendij, podeljeno 63.

Stanje štipendistov:

- II. stopnja - 3
- IV. stopnja - 52
- V. stopnja - 66
- VI. stopnja - 8
- VII. stopnja - 116

Po dolgih letih je realna možnost, da bomo v šolskem letu 1989/90 izobraževali lesne tehnike v Novem mestu.

Izobraževanje ob delu:

V DO se po pogodbi izobražuje ob delu 101 delavec in sicer:

- V. stopnja - 42
- VI. stopnja - 42
- VII. stopnja - 15
- magisterij - 4

Bilo je še vrsto funkcionalnih izobraževanj v DO in izven in sicer:

- predavanja 8 x - 264 udeležencev (za vodilne in vodstvene delavce)

- seminarji in tečaji v DO - 1 delavec (varilci, elektriki, v. čaristi itd.)

- seminarji izven DO - 50 delavcev

- posvetovanja izven DO - 17 delavcev

- Brdo - za vodilne delavce - 7 delavcev

- Zunanja trgovina - 10 delavcev

- izpopolnjevanje v tujini - 4 delavci

- strokovno usposabljanje za področje lesarstva (110 delavcev TOZD ŽAGA)

- izmenovodje (v toku) - cca 50 delavcev

- pripravniki - 43

- praktični pouk - 69

- proizvodno delo - 86

in še vrsto drugih izobraževalnih akcij. Žal je v nekaterih sredinah vedno velik odpor do vsakršnih oblik izobraževanja.

c) Socialno področje:

- izdelana je ocena socialnega stanja delavcev

- nadaljujemo preventivno delo na področju alkoholizma, žal s čedalje slabšimi rezultati, zaradi nedoslednosti in oportunitizma v TOZD

- dodeljeni so bili stanovanjski krediti

- izdelana je nova prioriteta stanovanjska lestvica

- tečejo aktivnosti na področju otroškega varstva

d) Na področju športa in rekreacije:

- izvedene so 4 skupine preventivne zdravstvene rekreacije v B. Bistrici cca 80 udeležencev

- izvedena je poletna počitniška dejavnost. Vključeno je bilo 314 družin, odklonjenih cca 150. Cene letovanj so bile od 50 - 160.000 din. V B. Bistrici je letovalo cca 200 družin.

- izveden je bil Fricov pokal in smučarski tečaji

- udeležba na športnih igrah, zlasti pa je aktivna planinska sekcija itd.

- izveden je bil orientacijski pohod na območju občine Trebnje, žal s skromno udeležbo (cca 80 delavcev, pričakovali smo jih vsaj 150).

c) Samoupravne aktivnosti:
- izvedene so bile vse aktivnosti ob zaključnem računu in periodičnih obračunih

- izvedene so bile javne razprave o samoupravnih splošnih aktih

- izveden referendum dne 17. 10. 1988

- ponavljamo referendum v TOZD TAP dne 19. 12. 1988

- redno delo z delegacijami za skupščine SIS in DPS

- sodelovali smo pri prevzemu obrata SCT v Metliki v Novoles TOZD TKO.

d) Na področju obveščanja:

Letos bo izšlo 12 števil glasila Novoles in 10 - 15 števil »Obvestil«. Poleg tega je bilo pripravljeno vrsto drugih gradiv za samoupravne organe, DPO itd. s katerimi smo obveščali kolektiv o stanju v DO.

e) Na področju SLO:

- ažurirani so obrambni in varnostni načrti TOZD in DO

Splošna služba:

Splošna služba je bila z letnim planom zadolžena za izpeljavo mnogih nalog. V letošnjem letu se je služba kadrovsko okrepila z dvema dipl. pravicama.

a) Pravno področje

Redno smo zastopali DO pred sodišči z lastnimi kadri. Zlasti je bilo precej odškodninskih zahtevkov s strani naših delavcev po poškodbah na delu, medtem ko se število primerov pred sodiščem združenega dela nekoliko zmanjšuje. Pričakujemo pa povečan obseg pred posebnimi sodišči združenega dela.

b) Samoupravni splošni del

V okviru priprav na reorganizacijo DO smo pripravili:

- samoupravni sporazum o združitvi v DO

- statut DO

- SaS o združevanju dela delavcev v TOZD

- statut TOZD

- SaS o svobodni menjavi med TOZD in DSSS

- Pravilnik o razvidu del in nalog

- Pravilnik o delovnih razmerjih in še nekatere druge

- izvedeno je bilo izobraževanje za NZ in preizkusno streljanje za pripravnike NZ

- izveden je bil orientacijski pohod »88« v okolici Trebnjega.

Služba varstva pri delu in zavarovanje DO:

Služba novih nalog v letu 1988 ni opravljala, je pa bistveno več pozornosti namenila področju ekologije in preventivnega zdravstvenega varstva v okviru projekta »kakovost življenja«.

a) Tehnično varstvo:

- redno izvajamo periodične preglede priprav in naprav v tehnološkem procesu

- redno sodelujemo pri tehničnih pregledih novozgrajenih objektov in novih tehnologij

- redno izobražujemo delavce s področja tehničnega, zdravstvenega in požarnega varstva (cca 1200 v l. 1988)

- izdelan je nov pravilnik o varstvu pri delu

- do sedaj je bilo 230 neugod pri delu od tega 2 težji

- mnoge evidence prenašamo na nov računalnik, ki je pridobitev službe v l. 1988

b) Požarno varstvo

- Nismo ažurirali ocen o požarni ogroženosti, kar ostaja ena temeljnih nalog v letu 1989. Pričakujemo tudi kadrovske okrepitve službe z novimi varnostnimi inženirji, ki bodo zadolženi tudi za področje požarne varnosti

- na podlagi ocene požara, ki je bil v maju 1988 v TDP smo podvzeli ukrepe za izboljšanje stanja, zlasti v opremljenosti z osebnimi zaščitnimi sredstvi za gasilce, izdelali natančnejša navodila za sistem zvez in javljanj, odpravili določene pomanjkljivosti s področja hidrantnega omrežja, večjo pozornost s poklicno enoto v Novem mestu itd.

- redno pregledujemo in servisiramo aparate (470 v l. 1988)

- redni nadzor pri delih s povečano požarno ogroženostjo (varjenje itd.) - cca 1600 ur

- poučevali cca 2000 delavcev s področja požarne varnosti

- sodelovanje pri inšpekcijskih pregledih s strani zunanjih institucij

c) Zdravstveno varstvo:

V skladu s projektom »kakovost življenja« smo intenzivirali delo na tem področju. V letu 1988 je bilo opravljenih:

- 50 specialnih pregledov

- 77 predhodnih pregledov

- 200 obdobjnih pregledov

- 43 ogledov delovnih mest po TOZD

39 delavcev je bilo poslano na kopalniško zdravljenje

74 v B. Bistrici na preventivni zdravstveni rekreaciji

Izdelana je 1 ocenjevalna analiza DM.

Začeli smo z rednimi svetovanji za kronične bolnike, nismo pa še uspeli uvesti vse predloge, ki so bili podani s strani medicine dela po ocenjevalni analizi DM na brušenju v TOZD TDP. S 1. 1. 1989 bomo imeli novo računalniško evidenco na zdravstvenem področju, ki ga bo vodila neposredna služba varstva pri delu v sodelovanju z zdravstvenimi institucijami.

d) Varstvo okolja:

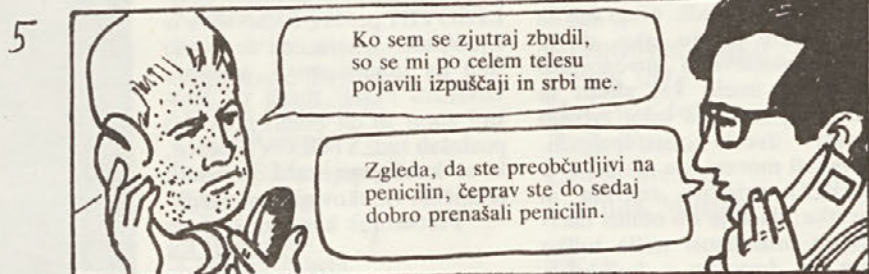
V letu 1988 smo zaposlili na tem področju dipl. ing. kemije, ki je lociran v službi za investicije in upam, da bomo na tem področju napravili več reda v Novolesu. Letos smo imeli nekaj propustov (izpust olj v Krko), zaradi katerih bo odgovorne delavce v TOZD še bolela glava, Novoles pa bo plačal znatna sredstva za odškodnine.

Zato je potrebno navodila obih služb (SVD in investicij) 100 % upoštevati.

Seveda je bilo v DSSS opravljeno še vrsto drugih pomembnih zadev, vendar zaradi časovne stiske ne morem vsega napisati.

Zahvaljujem se vsem sodelavcem v DSSS in TOZD za korektno in ustvarjalno sodelovanje.

Direktor DSSS:
Marjan Grabnar

Novemu letu naproti

Kakšne naše so želje,
ko novo leto bliža se?
Želja posebnih že dolgo ni,
le miru si zase vsak želi.
Kar dobro b'lo je vzel hudič,
nam v dobro ne ostaja nič.
Priboljškov na mizah, že lep čas ni,
da le lačni nismo mi.
Modno že dolgo se ne oblačimo več,
le na razprodajah si kupimo,
tu pa tam kakšno reč!
Na seznamu dobrote smo črtali vse,
škornji pa obrabljene imajo pete.
Šolstvo postalo prav draga je reč,
in ko doštudiraš, kam v službo? – Ne veš!
Delovne sile je vse več in preveč,
še kader ne najde zaposlitve si več.
Zmanjšat režijo se vpije na glas,
podobnih še dosti raznoraznih je fraz.
Obupano zre v prihodnost mladina,
težko bo zase zaposlitev dobila,
so šolo končali, a pripravništva ni,
le kdo bo še upal v lepše dni...
Minili so dnevi, veselja radosti,
postali so težki, največkrat neznosni.
Zato bi želja velika bila,
da se ta mora za vedno konča.
V miru in sreči naj ves svet živi
in delo dobijo naj mladi prav vsi.

Rozita Prah

Malica pri »Štangi« iz Sigmat-a

NAŠ VRLI ŠTANGA ZA KOLINE SE ODLOČI
NOVICO TO VESELO BRŽ SODELAVCEM SPOROČI.
DA TA DOGODEK SE HITRO NE POZABI
PRIJATELJE SVOJE NA MALICO VSE POVABI–

TEŽKO SMO DOČAKALI TA VESELI DAN
KER H KOLEGU NISMO ŠLI ZAMAN.
S SEBOJ ŠE VINCA VZAMEMO EN LITER
DA MALCA MINILA NE BI PREHITER.

KO GOR NA HRIB VESELI PRIHITIMO
SI V MISLIH S PRAŠIČKOM ŽE MASTIMO.
KO PRED ZAPRTIMI VRATI ČAKAMO VESELO
SE VSEM NAM ČUDNO NEKAJ JE ZAZDELO.

PO DOLGEM ČASU VRATA SE ODPRO
IN GOSTJE BRŽ ZA MIZO POSEDO.
SAJ ČAS NA KRATKO NAM JE ODMERJEN
PA TUD TAKO DOGOVOR JE POTRJEN.

A GLEJ GA ZLOMKA MIZA PRAZNA
NA NJEJ ZA VSAKEGA PO EN ZAVITEK
LE KAKŠEN TO JE BIL PRAŠIČEK
DA MALCA ZDAJ JE TAK PORAZNA.

A TUD OCVIRKI V SLAST SO ŠLI
SAJ DIETE NIMAMO MI VSI.
NA KONCU ŠE PO EN KOZARČEK NAGNEMO
DA ŠPASA TEGA HITRO NE POZABIMO.

PPP

Uniles poje 1988

V soboto, 5. novembra 1988 je bilo tradicionalno 4. srečanje UNILES POJE pod pokroviteljstvom letošnjega jubilaranta MEBLA v NOVI GORICI. Nastopilo je devet pevskih skupin iz osmih delovnih organizacij in dramska skupina iz Grgarja z moderno priredbo Prešernovega Povodnega moža. Pevci IZTOKA iz Mirna, oktet JAVOR iz Pivke, mešani in moški zbor VENČEK KRASOPREME iz Dutovlj, moški zbor DPD SVOBODA LESNINE-SOPOTA iz Radeč, moški pevski zbor LIKO iz Vrhnike, oktet MARLES iz Maribora, moški pevski zbor MEBLO iz Nove Gorice in NOVOLESOV DOLENJSKI OKTET iz Novega mesta so zapeli osemindvajset pesmi. Izvajalci so se potrudili in izvedli program na zavidljivem nivoju tako, da je sicer maloštevilno novogoriško občinstvo imelo kaj slišati in videti saj se je na odru zvrstilo skoraj dvesto nastopajočih. Povedati moram, da zasluži DO MEBLO prisrčno zahvalo in čestitke, da si je ob obilici načrtov za prihodnost našla toliko časa in dostojno s kulturnim

dogodkom obeležila svojo 40-letnico obstoja. Organizacijski odbor s tovarišico Lilijano Brajlilovo je speljal celotno prireditev z zaključkom na večerji v Ajdovščini brezhibno in na profesionalnem nivoju. Že sama animacija prireditve je bila svojevrstna novost, ki je z domiselnim plakatom s predstavitevjo vseh nastopajočih vabila na koncert. Vsi nastopajoči pa smo si s pomočjo prijaznih hostes ogledali tudi MEBLOV SALON. Ob zaključku mojega pisanja bi se rad še enkrat zahvalil v imenu komisije za kulturo SOZD-a UNILES, v imenu nastopajočih in v svojem imenu vsem, ki so kakorkoli pomagali realizirati tradicionalno pevsko srečanje v Novi Gorici.

Drugo leto bo gostitelj UNILESOVIH pevcev LESNINA iz Ljubljane. Upam, da se bomo tudi na jubilejnim 5. srečanju UNILES POJE zbrali vsi letošnji zbori in da bomo ponovno poslušali tudi STOLOVE pevce, ki se letošnjega srečanja zaradi tehničnih vzrokov niso udeležili.

Predsednik kom. za kulturo
UNILES
Drago MEDIC

ZAHVALA

Ob smrti drage mame Veronike Nose se iskreno zahvaljujem IO OOS TVP za podarjeni venec ter sodelavcem končnega oddelka za podarjeni venec, izrečena sožalja in denarno pomoč.
sin Drago z družino

ZAHVALA

Ob smrti tete KRAKAR Amalije se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD TPI za pomoč, podarjen venec in izrečeno sožalje.

Novak Anica

ZAHVALA

Ob smrti moje mame MARIJE RAKOŠE se iskreno zahvaljujem OO sin-

dikata TOZD TSP za venec, sodelavcem pa za izrečena sožalja in denarno pomoč.

Anica Foršček

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta STANETA RAKOŠETA se iskreno zahvaljujem osnovnima organizacijama sindikata TOZD TSP in TDP za venca ter sodelavcem za denarno pomoč.

Anica Foršček

ZAHVALA

Ob smrti mojega brata se iskreno zahvaljujem OOS tozda TES za podarjeno cvetje in sodelavcem Toplarne za denarno pomoč in izrečena sožalja.

Janez Gregorič

Ako se zmrzlina grudna ne otaja, še prosinca hujši mraz nastaja.⁰

Božični dež vzame rž.¹

Če na božič dežuje, prihodnje leto močo oznanjuje.¹

Če vidiš rimsko cesto na sveto noč sijati, dobre letine se je nadejati.¹

Dež in veter pred božičem, koplje rad jamo mrličem.⁰

Predstavitev idejnega projekta za adaptacijo in prizidek Študijske knjižnice Mirana Jarca

Vabimo Vas k predstavitvi idejnega projekta za adaptacijo knjižnice in izgradnjo prizidka v ponedeljek, 12. decembra 1988 ob 12. uri v veliko čitalnico knjižnice.

Razstava idejnega projekta, katerega avtor je d. a. Marko Mušič s sodelavci, je v razstavnem hodniku knjižnice. V živo si boste lahko ogledali tudi delovne prostore in depoje. Upamo, da je tema zanimiva za vaše glasilo in njegove bralce.

Knjižničarska dejavnost je pomembna in nepogrešljiva infrastruktura sleherne družbe, saj sega na področje kulture in kulturne vzgoje, izobraževanja, raziskovanja, s prenosom znanja in informacij pa tudi na področje informatike.

Študijska knjižnica ima obsežno zbirko raznovrstnih

knjižničnih gradiv, vsebinsko pestrih in bogatih, ki so na voljo mladini in odraslim. Po obsegu in vrednosti fondov je med najbogatejšimi slovenskimi splošnoizobraževalnimi knjižnicami. Ob koncu leta 1987 je imela 197.396 knjig in brošur, 14.752 vezanih letnikov periodičnega tiska in 160.844 enot drugega bibliotečnega gradiva (od rokopisov, zemljevidov, muzikalij, razglednic, fotografij, exlibrisov, podob, partizanskega tiska do drobnega tiska.)

Trenutno imamo za gradivo in opravljanje dejavnosti le 30 % potrebnega prostora glede na normative in standarde. Predstavili Vam bomo, kaj lahko uporabniki pričakujejo od knjižnice v prenovljenih in razširjenih prostorih.

Dež na Stefanje obeta le malo žita prihodnjega leta.⁰

Dnevi od Lucije do božičnega dne [13.-25.] vreme vseh mesecev oznané.¹

Grom in blisk o zimskih kvartih, huda zima bo pri vratih.¹

Grudna suh veter piska, poleti po suhi pomladi nato suša pritiška.⁰

Grudna mraz in sneg, žita dosti [prinese] prek in prek.⁰

Jasno in svetlo na sveti večer,

dobre letine pogost je primer; če je pa oblačno in temno, žita bo prazno ob letu gumnó.¹

Kadar v adventu jug hladi, drugo leto dosti sadja rodi.¹

Kakršen adventni most, tak bo post.¹

Kakršno je vreme na božični dan, tako bo še leto dan.¹

Kolikor bliže božič mlaja, toliko hujši mraz prihaja.⁰

Kolikor ivja se o božiču na vejah blesti, toliko sadja prihodnje leto zori.⁰

Vremenske napovedi

December – grudni

Ako se grudna bliska in grmi, drugo leto vetrov dosti buči.⁰

Ako je prvega dne (na Barbaro) v adventu mraz, trajal bo ves zimski čas.¹

Ako se vidi na Barbare dan na njivi strnišče, se bo videlo potem vsak mesec [ker bo malo snega].¹

Naši jubilanti v letu 1988

30-letniki

DSSS

Špringar Alojz
Bobnar Anton
Martinčič Peter
Plantan Janez
Šporar Olga
Grošelj Ivanka
Dulc Anton

BLP

Štavidohar Stanislav
Vučković Mate
Bezeg Veronika
Golob Anica
Potočar Emilija

TGD

Legan Alojz

TES

Špringer Polde
Muhič Ana
Stopar Karol

LIPA

Jurečič Stanko
Kačič Franc
Kladušan Mijo
Kuhar Jernej

TPP

Polyak Ljudmila
Klevišar Jožefa
Košmerl Neža

TSP

Šenica Jože
Šporar Jože
Hrastar Janez
Kulovec Janez
Luštek Franc
Rolič Jože
Šuštaršič Metoda
Strajnar Ana
Jaklič Marija
Vidmar Ivan

TDP

Breznik Viktor
Galič Stanko
Ljubi Peter
Sotler Anton
Bedeč Emilija

SIGMAT

Javornik Franc

BOR

Levičar Alojz
Pirc Vinko

TPI

Fabjan Milan

ŽAGA

Gorše Albin
Kastelic Albin

TVP

Fifolt Adolf
Kastelic Ivan
Pirh Ivan
Šenica Darinka
Bradač Marija
Bukovec Jožefa
Hočever Marija
Kranjc Anica
Kuhelj Stane
Kramaršič Frančiška
Kocjan Anica

20-letniki

DSSS

Božič Jože
Kastelič Jože
Meleh Ivan
Polinger Franjo
Pucelj Franc
Faleskini Slavka

BLP

Kotar Anton
Rudolf Peter
Vavra Zdenka

TGD

Kužnik Mihael

TES

Bukovec Venčeslav
Mlinarič Jože
Tisovec Marjan
Meleh Marija

TKO

Čeić Janko
Goleš Željko
Ladika Stjepan
Jurajevčič Ivanka
Radković Ivanka
Smiljanić Dragica

TAP

Vencelj Marjan
Zakrajšek Stanislav
Ponikvar Ivanka
Matoh Franc

LIPA

Šoba Anton
Štefanič Janez
Gramc Stanislav

Kuhar Janez
Premru Franc

TPP

Jurca Miran

TSP

Miklavčič Anton
Petan Milan
Avguštin Alojzija
Avguštin Jožica
Brus Nada
Košir Ivanka
Kren Cveta
Križe Marija
Zupančič Lidija

TDP

Vardić Anđelko
Zupančič Edvard
Grabnar Tončka
Kren Danijela
Kum Viktorija
Milanović Zofija
Nosan Frančiška
Povše Gizela
Rudolf Marija
Saje Anica
Trlep Olga
Zamida Nada
Zupančič Cilka
Strojin Marija
Legan Marija

TPE

Zaletel Marija

BOR

Kočever Milan
Levstik Vincenc
Kučko Ivanka

TPI

Kastelic Vanja
Novak Mihaela

ŽAGA

Zadavec Franc
Zamida Alojz
Glavan Antonija

TVP

Dular Anton
Murn Branko
Palčič Jože
Pečaver Stanko
Zupančič Ivan
Bevec Jožica
Bučar Milka
Krese Slavka
Tisovec Marica
Vodišek Ana

10-letniki

DSSS

Avbar France
Barborič Slavko

Brezovar Alojz
Gorenčič Anton
Koporec Jolanda
Piškur Jožica
Zupan Zdenka

BLP

Šerovič Miroslav
Drobnič Venčeslav
Malič Petar
Mitrović Slobodan
Pilić Miloš
Bendekov Joca
Mali Darinka
Medic Milena
Sotler Judita

TGD

Jakše Branko
Lavrič Franc
Struna Slavko
Kocjančič Silva

TES

Grandovec Vilko
Grum Jože
Hočever Jože
Rajk Tomaž
Gorše Štefka
Lešnjak Marija

TKO

Škrinjar Stanko
Crljenica Milan
Gajski Milan
Jakljevič Franjo
Jakofčič Branko
Kočever Zmago
Mavretič Dušan
Vraničar Janez
Žabčič Nena
Kufner Zora

TAP

Udovč Igor
Saje Marija
Sladič Helena
Urbančič Martina
Virant Marjetka

LIPA

Turk Milan
Kržan Breda
Zorko Jožefa

TPP

Škrbec Stanko
Bartol Anton
Božič Martin
Krhin Karol
Turk Janez
Plantan Majda

TSP

Štangelj Ivan
Šuštaršič Branko
Kajtazović Sakib
Kaplan Alojz
Kocmut Marinka
Kužnik Amalija

TDP

Čukajne Jože
Šuštar Franc
Adamović Vukašin
Avguštin Miran
Drenšek Izidor
Grgić Mato
Levstek Anton
Misić Vladimir
Rauh Alojz
Šajnovič Miroslava
Fink Irena

Franko Jožica

Gimpel Jelka
Jančar Marija
Nose Tatjana
Radujkovič Danka
Sajevec Jožica
Taraniš Zada
Zadavec Mojca

TPE

Jerman Franc
Logar Milan
Longar Adolf
Kozlevčar Danica
Požes Danka

SIGMAT

Jazbec Darko
Lešnik Karl
Mirt Alojz
Račić Franc
Vovk Rajko
Gorišek Valerija
Urbanč Ladislava
Vintar Olga
Zalokar Tatjana

BOR

Petelin Darko
Tršelič Jože
Bošnjak Albina
Bračun Marjana
Fabjan Marija
Ivanuša Magda
Judež Antonija

TPI

Mirtič Miran
Novak Sonja

ŽAGA

Hasić Bajazid
Karlo Ivica
Kastelic Franc
Kasun Željko
Kokalović Branko
Petković Miomir
Podržaj Jože
Simončič Martin
Vidmar Franc
Šinkec Ana
Krevs Marija

TVP

Blatnik Anton
Jenič Zdravko
Grgić Luca
Hočevar Anica
Strašek Vlasta

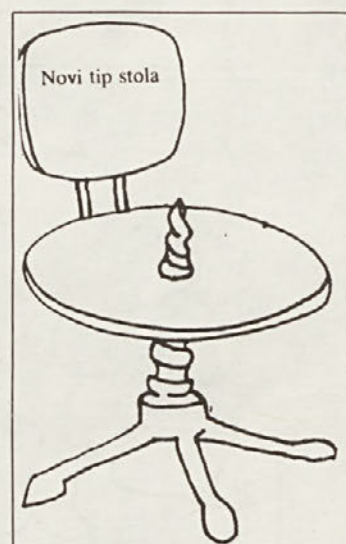
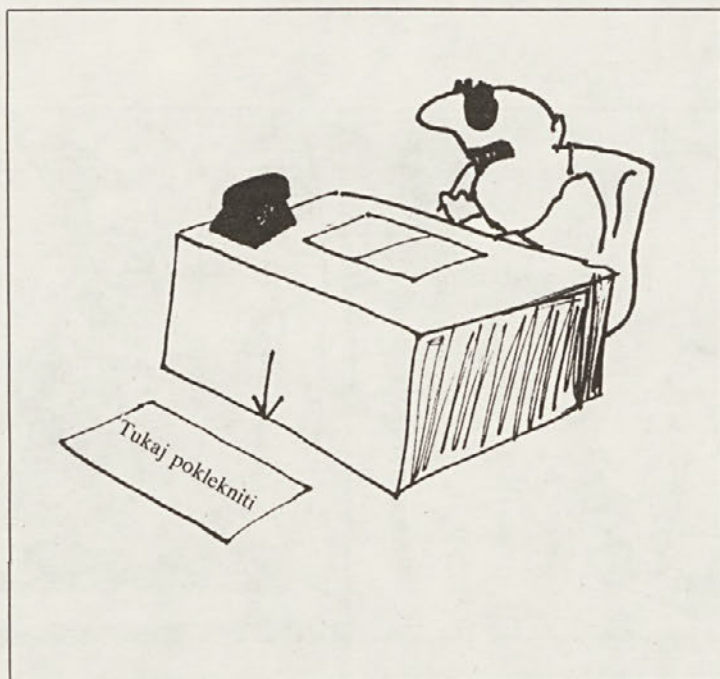

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitve pošljite do 10. januarja

MIRO RAŽLIČ	ČESTITKA	IME PISAT. UJEVIČA	ZADUFA ČRKA SEDEŽ TOZDA	Š	NEVESE- LOST 25 IN 21 ČRKA	STAR. BEOTITEC	ZNAK ZA SEVER	AVT. OZNAKA ZA KUTAJOVO	AVETOVA DRAMA	
PREBIV. STRAŽ	S	T	R	A	Š	A	N	K	A	
MOST V BELETKAH	R	I	A	L	T	O	AVT. OZ. ZA VROŠEVAC V OGORT. PNETIP	U	R	
JAPOVS. TELOVADE	E	N	D	O	KRATICA ZA NEZNAKED	N	N	ITALIJA VIŠKA BOLEZNI	I	
4. ČRKA ABECEDA	Č	PRVAK EGIPČ. BOG	A	S	OTOK V PESPAH. JEZERU	REKA V SZ	O	K	A	
ITAL. POLITIK ALESSANDRO	K	A	T	T	O	JEZRO TURČIJI GLASB. PIKLO	V	A	N	
REKA V AFRIKI	O	N	O	S	SVETN. PODOBA ORGANI VIDA	I	K	O	N	A
PAŠA DO	N	O	V	O	L	E	S	ŽIVSKI POKLIC	1. SARAG- ASKIK	
PESNIK FRANC	O	N	I	Č	PEVKA LUKIČ PREZIDEN MERILO	L	E	P	A	
OZNAKA ZA VAVADIJ.	V	GLASBILLO KOVINSKI POKLIC	Č	D	N	E	L	E	SREDN- ZEMNA RASTLINA	
ZAGREB. KEMIČ. INDUSTE.	O	K	I	O	VESTA JEDI SPORTNI NOVINAR STAGE	O	N	A	K	A
LOZUNICA MESTO OB KOLPI	L	O	MESTO POSTOJMI ŽEJSKO IME	U	N	E	C	KRALIJ ČEŠKO: "GOSPOD"	K	
S	E	V	E	R	I	N	PAUČERO SNAJJEVO	P	A	
ŽVEPLO GLAZBENIK HEUSOVA	F	A	V	E	J	POLJSKA LEKA KRATICA ZA "KABAT"	S	A	N	
STAROSTA	O	Č	A	K	DETSKI PILOZOP IMMANUEL	K	A	N	T	

Upokojenci!

Skupno srečanje bo 20. januarja 1989. Kdor ne more priti v Stražo, naj se nam pridruži v Dolenjskih Toplicah!

II 5691/1988

019901765,12

COBISS o

Vremenske napovedi

Lucija krajša dan – rek vsem ljudem je znan.¹

O božiču zeleno, o veliki noči sneženo.⁰

O božiču se spodobi malo snega in malo boljšega [belega] kruha.¹

O božiču za stenó [zunaj na soncu], o veliki noči za pečó.¹

Od božiča do Treh kraljev če gosta megla nastaja, bo veliko nevarnih bodljajev in še drugih bolezni domá.¹

O Tomažu vetra suho petje – pomeni suho pomlad in poletje.¹

Po božiču gre dan gori, sneg doli.¹

Polna luna blizu božiča južno zimo nam priča.¹

**Cene Moznik v različnih situacijah
Ob novoletni čestitki**

Riše in piše Ivan Balog

V družinskih težavah

